

Vliv vzdálenosti a času na variabilitu obrany

Bc. Martin Ševčík

Diplomová práce
2018

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky
akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Martin Ševčík**
Osobní číslo: **A16856**
Studijní program: **N3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Vliv vzdálenosti a času na variabilitu obrany**

Téma anglicky: **The Impact of Distance and Time on the Variability of Defensive Measures**

Zásady pro vypracování:

1. Seznamte se s problematikou času a vzdálenosti z hlediska situace profesní obrany.
2. Specifikujte situace profesní obrany z hlediska vzdálenosti a času hrozby a s nimi spojená rizika.
3. Analyzujte vhodné zbraně, obranné prostředky a techniku s důrazem na konstrukci, výcvik, vzdálenost a čas.
4. Vyhodnoťte časové a distanční možnosti obránce z hlediska použití zbraní, obranných prostředků a techniky.
5. Vytvořte grafické znázornění použití zbraní, obranných prostředků a techniky beze zbraně obránce z hlediska způsobu útoku, vzdálenosti a času.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. ADAMS, Ronald J. Jak přežít v betonové džungli: (Street Survival). Praha: Armex, 2001, 357 s. ISBN 80-862-4419-9.
2. ČESKÁ REPUBLIKA. Předpis č. 40/2009 Sb.: Zákon trestní zákoník. In: 40/2009. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2009, 11/2009, s. 159.
3. BY ANDREW F. BRANCA. The law of self defense: the indispensable guide for the armed citizen. 2nd ed. Maynard MA: Law of Self Defense, 2013. ISBN 978-098-8867-703.
4. NÁCHODSKÝ, Zdeněk. Nebojte se bránit. Praha: Armex, 2006, 336 s. ISBN 80-867-9543-8.
5. NASH, David. Understanding the use of handguns for self-defense. 1. Flushing, NY: Looseleaf Law Publications, 2011, 142 s. ISBN 16-088-5025-0.
6. KAMENÍK, Jiří a František BRABEC. Komerční bezpečnost: soukromá bezpečnostní činnost detektivních kanceláří a bezpečnostních agentur. Praha: ASPI, 2007, 338 s. ISBN 978-807-3573-096.
7. MALÁNÍK, Zdeněk a Jiří SVOBODA. Profesionální obrana a právo v PKB. LUKÁŠ, Luděk. Bezpečnostní technologie, systémy a management IV: Teorie a praxe ochrany majetku a fyzické bezpečnosti. Zlín: Radim Bačuvčík – VeRBuM, 2014, 227 – 237. ISBN 978-80-87500-57-6.

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Zdeněk Maláník

Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání diplomové práce:

8. prosince 2017

Termín odevzdání diplomové práce:

28. května 2018

Ve Zlíně dne 8. prosince 2017

doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D.
děkan

doc. RNDr. Vojtěch Kresálek, CSc.
ředitel ústavu

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s příjizmou-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně, dne 15. 5. 2018

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Cílem diplomové práce je seznámení se s problematikou vlivu vzdálenosti a času v profesní obraně. Zaměřuje se na použití vhodných zbraní, obranných prostředků a techniky s ohledem na vzdálenost a čas. V práci je uvedena terminologie nezbytná pro řešení problému. Teoretická část je orientovaná na hrozby spojené s vykonáváním profesní obrany a zákony, které se na ni vztahují a jakou roli představuje vzdálenost a čas. V praktické části jsou rozebrány vhodné zbraně, obranné prostředky a techniky pro eliminaci útočníka s ohledem na vzdálenost a čas. Výstupem práce je série měření, díky které je určeno, na jakou vzdálenost je obránce schopen se bránit. Měření je podloženo tabulkovým a grafickým zpracováním.

Klíčová slova: vzdálenost, čas, průměrně vycvičený obránce, útočník, profesní obrana, zbraň, obranný prostředek, technika

ABSTRACT

The target of this thesis is getting acquainted with issues of impact of distance and time in profession defense. It focuses on usage of appropriate weapons, defense means and techniques given of distance and time. In thesis, there is listed necessary terminology for problem solution. Theoretical part is oriented on threats connected with performance of profession defense and laws, that apply to profession defense and what represents distance and time. In practical part, there are described suitable weapons, defense means and techniques for elimination of the attacker with a respect to distance and time. The result of the thesis is a series of measurements, which determines the distance, which the defender is able to defend. The measurement is supported by table and graphical processing.

Keywords: distance, time, average trained defender, attacker, profession defense, weapon, defense means, technique

Tímto bych rád poděkoval panu Zdeňkovi Maláníkovi za vstřícnost, ochotu a pomoc, kterou mi věnoval nejen při zpracovávání diplomové práce, ale po celou dobu studia na univerzitě. Dokázal mě motivovat a vždy navést tím správným směrem. Zároveň chci poděkovat přátelům Adamovi Poláškově a Tomáši Pavelkovi, kteří mi věnovali svůj čas a pomohli mi se zpracováním praktické části. Poděkování patří také mé přítelkyni a rodině za to, že mě nikdy nepřestali podporovat.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 PROBLEMATIKA PROFESNÍ OBRANY A TERMINOLOGIE	12
1.1 PROFESNÍ OBRANA A VÝCVIK	12
1.2 POJMY	13
1.2.1 Obrana	13
1.2.2 Ochrana	14
1.2.3 Útok.....	14
1.2.4 Protiútok.....	14
1.2.5 Útočník.....	14
1.2.6 Obránce	14
1.2.7 Zbraň	14
1.2.8 Obranný prostředek	15
1.2.9 Bojové umění	15
1.2.10 Bojový sport.....	15
1.2.11 Bojový systém.....	16
1.3 ZÁKON	16
1.3.1 Z trestního zákoníku, §28 zákona č. 40/2009 Sb. o krajní nouzi	17
1.3.2 Z trestního zákoníku, §29 zákona č. 40/2009 Sb. o nutné obraně	17
1.3.3 Z trestního zákoníku, §118 zákona č. 40/2009 o spáchání trestného činu se zbraní.....	17
1.3.4 Ze zákona o zbraních, §12 zákona č. 119/2002 Sb.	17
1.3.5 Ze zákona o zbraních, § 29 předpis č. 119/2002 Sb. Povinnosti držitele zbrojního průkazu.....	18
2 OBVYKLÉ VARIANTY ÚTOKU	19
2.1 ÚTOK	19
2.1.1 Hrozby a rizika v profesní obraně.....	19
2.1.2 Důvody k útoku.....	21
2.1.3 Útoky z hlediska lokality	21
2.1.4 Útoky z hlediska omamných látek	23
2.2 IDEÁLNÍ STAV ŘEŠENÍ SITUACE.....	24
2.3 MÝTY A VZNIK ČASTÝCH CHYB.....	25
2.4 ROLE VZDÁLENOSTI A ČASU	26
2.4.1 Útok zblízka	26
2.4.2 Útok z dálky	28
2.4.3 Čas potřebný na přípravu a zhodnocení situace	29
II PRAKTICKÁ ČÁST	31
3 ANALÝZA PROBLÉMU	32
3.1 ZVOLENÉ PROSTŘEDKY	32
3.1.1 Zbraně	32
3.1.2 Obranné prostředky	34
3.1.3 Ostatní materiál	37
3.2 MANIPULACE SE ZBRANĚMI A OBRANNÝMI PROSTŘEDKY	38
3.2.1 Manipulace se zbraní.....	38

3.2.2	Manipulace s obrannými prostředky	40
3.3	VOLBA ULOŽENÍ	40
3.4	TAKTIKA VEDENÍ BOJE S VYUŽITÍM TECHNIKY	42
3.4.1	Taktické zásady pro vedení boje s neozbrojeným útočníkem.....	44
3.4.2	Taktické zásady pro vedení boje s útočníkem ozbrojeným nožem.....	46
3.4.3	Taktické zásady pro vedení boje s útočníkem ozbrojeným krátkou palnou zbraní	46
3.5	TYPOVÉ SITUACE.....	47
3.6	CHARAKTERISTIKA ÚTOČNÍKA	48
4	OBVYKLÉ ZPŮSOBY ŘEŠENÍ KONFLIKTU	51
4.1	VÝBĚR NEJVHODNĚJŠÍ ZBRANĚ, OBRANNÉHO PROSTŘEDKU A TECHNIKY OBRÁNCE S OHLEDEM NA ČASOVÉ A DISTANČNÍ MOŽNOSTÍ.....	51
4.1.1	Pistole	51
4.1.2	Teleskopický obušek	55
4.1.3	Technika	56
4.2	MOŽNOSTI ÚTOČNÍKA	60
4.2.1	Přirozená technika útočníka	62
4.3	MOŽNOSTI OBRÁNCE	62
4.3.1	Strnutí, útěk, boj	63
4.4	REÁLNÉ SITUACE.....	64
5	NÁVRH METODIKY ŘEŠENÍ VZDÁLENOSTI A ČASU	66
5.1	TYP ÚTOČNÍKA PRO DANÝ PROBLÉM	66
5.2	MĚŘENÍ A GRAFICKÉ ZNÁZORNĚNÍ	67
5.2.1	Obrana s použitím pistole.....	68
5.2.2	Obrana s použitím teleskopického obušku.....	70
5.2.3	Obrana s použitím techniky	73
5.3	ČASOVÁ OSA	76
5.4	OKOLNOSTI	77
	ZÁVĚR	79
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	81
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	85
	SEZNAM OBRÁZKŮ	86
	SEZNAM TABULEK.....	88

ÚVOD

V životě každého člověka nastanou okamžiky, kdy bude muset bránit sebe nebo své blízké a je dobré, být na takové chvíle připraven. Jelikož takové situace jsou nápirem jak na tělo, tak na mysl, je vhodné se tělesně i duševně otesat, aby byl člověk v případě nutné obrany připravený vzniklý problém řešit. Člověk se v takových chvílích stává obráncem a brání se proti útočnickovi nebo skupině útočníků. K obraně může použít vlastních tělesných schopností a dovedností z bojových systémů, sportů či umění nebo může sáhnout po zbraní či obranném prostředku. Obecně však platí, že čím účinnější prostředek obránce použije, tím náročnější cesta vede k naučení jeho dokonalého ovládnutí. Proto, pokud se člověk chce účinně bránit, musí na svoji obranu nahlížet jako na běžnou věc rovnající se každodenním činnostem. Vzdálenost a čas jsou tak dva základní pilíře pro úspěšně provedenou obranu, jelikož obránce musí vědět, na jakou vzdálenost se dokáže ubránit prostředky, které má k dispozici. Zároveň si musí být jistý časem, za který zvolený prostředek dokáže použít. Musí znát svoje schopnosti a vědět, co si může dovolit, protože při špatně provedené obraně, například při nejistotě vedení střelby na útočníka, může mít taková obrana neblahé následky jak pro útočníka, tak pro obránce. Obránce by se mohl potýkat s trestním stíháním za zcela zjevně nepřiměřenou obranu, a to jen tehdy, pokud by zasáhl jen útočníka. Existuje totiž ještě navíc hrozba, která pramení z postterminální balistiky a může mít nedozírné následky na lidi v okolí konfliktu. Obránce si tak musí být vždy jistý svým počínáním.

Vliv vzdálenosti a času je podstatný zejména pro průměrně vycvičeného obránce. Ne každá zbraň, obranný prostředek a technika je účinná na každou vzdálenost. V práci jsou tyto vzdálenosti změřeny a je tak určeno, na jakou vzdálenost jsou zbraně, obranné prostředky a techniky účinné s ohledem na časové možnosti obránce.

Diplomová práce je rozdělena na dvě části. V té první, teoretické části, je práce zaměřena na zákony ze zákona o zbraních a z trestního zákoníku definující nutnou obranu a krajní nouzi. Zároveň je popsána problematika profesní obrany a s ní spojená terminologie, která je nutná pro pochopení zadaného tématu. Dále je v první části rozdělení útoku podle vzdálenosti, lokality nebo omamných látek a s nimi spojené hrozby a rizika. V podkapitolách kde jsou popsány časté chyby a ideální stav jsou uvedeny časté postoje lidí k obraně a naopak příklady, jak by to mělo vypadat.

Ve druhé části, praktické, je prováděna analýza problému pro tuto diplomovou práci. Jsou zde rozebrány druhy zbraní a obranných prostředků a ostatních prostředků, které využívají členové SBS při svojí práci ve zdejších podmínkách při dozorčí nebo pochůzkové činnosti, či v zahraničí při povolání kontraktora. Jsou popsány i volby uložení a manipulace s těmito prostředky, což jsou faktory ovlivňující rychlost jejich použití při útoku. Diplomová práce je sice směřovaná na obranu proti neozbrojenému útočnickovi, ale je důležité uvést i techniku nebo prostředky, které se používají, pokud bude útočník ozbrojen. Je totiž útočnickovým zájmem, aby byl při útoku úspěšný, a v reálných situacích zbraně v jeho rukou šance na úspěch zvyšují.

V praktické části jsou zvoleni vhodní zástupci zbraně, obranného prostředku a techniky s ohledem na konstrukci, vzdálenost a čas s tím, že je zmíněno na jaké místa na útočnickově těle působit, aby došlo efektivně k zastavení útoku. Výstupem práce je série měření, která stanovují, na jakou vzdálenost jsou zvolené způsoby obrany vhodné pro průměrně vycvičeného obránce s ohledem na jeho časové možnosti. Vše je podpořeno grafickým a tabulkovým zpracováním.

Je však důležité zmínit, že měření probíhalo v tréninkových podmínkách. To znamená, že na obránce nebyl vyvíjen žádný tlak, nebyl pod stresem a nemusel mít strach o svůj život či zdraví. Ze zkušenosti je tak možné říct, že v situacích ohrožení života a zdraví, by se změřené časy lišily, proto je důležité nabírat neustále nové zkušenosti a cvičit na takových situacích, které se co nejvíce mohou podobat těm reálným.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PROBLEMATIKA PROFESNÍ OBRANY A TERMINOLOGIE

Profesní obrana může být často mylně zaměňována se sebeobranou, tyto větve od sebe nejsou příliš vzdáleny. Obě odvětví jsou opředeny spoustou mýtů, sporů a pochybností, ke kterým dochází při jejich vykonávání. Ke sporům dochází zejména v případech, kdy došlo k použití obranných technik, zda bylo jejich použití oprávněné nebo přiměřené, zda se situace nedala vyřešit jinak, a kdy vůbec vzniká oprávnění tyto techniky využít. Tedy kdy vůbec vznikl důvod je použít. A hlavním důvodem je útok, ať už je jakéhokoliv charakteru, který je nutno odrazit. Zejména útoky násilné povahy pak řeší profesní obrana.

1.1 Profesní obrana a výcvik

Profesní obranu lze charakterizovat jako činnost, jejíž cílem je obvykle chránit nebo bránit zájem či hodnoty někoho nebo něčeho jiného než pouze jedince, který profesní obranu vykonává. Může se jednat o obranu státu (Armáda České republiky) nebo o obranu komerční (soukromé bezpečnostní služby), kdy jsou příslušníci takové služby najímáni k ochraně osob či zájmů někoho, kdo si tyto služby zaplatí [22].

Hlavním rozdílem mezi sebeobranou a profesní obranou je tedy ten, že sebeobranu člověk využívá pro ochranu života svého a svých blízkých, zdraví, majetku, osobní svobody a cti, v profesní obraně jsou tyto hodnoty chráněny také, ale náleží za ně finanční ohodnocení.

Mezi hlavní cíle v profesní obraně patří například udržování práva a pořádku ve státním zřízení. Upravují ji speciální zákonné normy, jež dávají při vykonávání služby státním zaměstnancům větší pravomoci, než jak je tomu u komerční obrany.

Pro zaměstnance soukromých bezpečnostních služeb platí při výkonu práce stejné zákony jako pro běžné obyvatele České republiky. Úkolem zde často bývá ochrana a zdraví osob, které si takové služby zaplatí, či střežení soukromých objektů.

Soukromá bezpečnostní služba, která se zabývá primárně ochranou osob, využívá profesní obranu mnohem více než agentury, jejichž primární zisk pramení například z ostrahy objektu. Neznamená to, že při vykonávání pochůzkové činnosti nemohlo dojít k její aplikaci, avšak riziko, že bude muset být použita, je nižší. Ochranu osob využívají zejména vysoce postavení činitelé, známé či VIP osoby při běžném životě nebo společenských akcích. Jedná se o doprovody, bodyguarding nebo činnost řidiče. Je v zájmu člověka, který si takové služby zaplatí, aby se obklopil lidmi s kvalitním výcvikem, což je zárukou, že ochrana bude vykonávána spolehlivě. Například v Americe je běžné, že bývalí vojáci, policisté nebo členové

speciálních sil po odchodu z armády, jsou považováni za kvalitní zdroj pracovní síly v tomto odvětví, protože je předpoklad, že mají výborný výcvik v profesní obraně. Zvládají činnost po fyzické, taktické či střelecké stránce a lze se tak domnívat, že budou profesionálně vykonávat třeba pozici kontraktora nebo osobního strážce. V České republice tomu tak není a to z toho důvodu, že soukromé bezpečnostní agentury často nemají prostředky, aby takového člověka zaměstnávali a dostatečně finančně ohodnotili jeho kvality a přínos dané společnosti. Takového člověka raději vyslechnou, nechají si poradit nebo jím nechají vycvičit své zaměstnance. Řešením by mohla být změna v zákoně o soukromých bezpečnostních službách, která by nařizovala, že na pozici bezpečnostního manažera nebo vedoucího směny, by měl být dosazen bývalý voják nebo policista se zkušenostmi, což by dokládal služebním hodnocením nebo dokladem o služebním poměru. Takové modely již fungují v Izraeli a jiných zemích [21].

Důležitým faktorem výcviku je jeho zaměření, tedy co a jaké prvky profesní obrany by měli zvládat jednotliví zaměstnanci. Pokud je někdo zařazen na pozici strážného nebo bouncera – vyhazovače (z angličtiny též Doorman, člověk jenž dohlíží na pořádek na společenských událostech, jako jsou diskotéky, bary, kluby nebo koncerty), tak není důvod, aby byl cvičen ve střelecké nebo taktické přípravě. Tomu stačí znalost obranných technik, technik pro zadržení a schopnost diplomacie. Naopak ten, kdo vykonává funkci kontraktora nebo osobního strážce, by měl ovládat prvky taktiky a střelby. Musí umět chránit svěřenou osobu (VIP, vysoký činitel), používat svoji zbraň či obranné prostředky a takticky využívat prostor kolem sebe. Důležitá je také schopnost předvídat situaci, vyhledávat potenciálně nebezpečné osoby, umět se zorientovat v prostoru a hledat únikové cesty. Všechny takové situace je nutno nadřilovat a prohlubovat je novými zkušenostmi a tréninkem.

1.2 Pojmy

Co se obrany jako takové týče, tak mezi lidmi dochází ke špatnému vyložení různých pojmů, které jsou však jasně definovány v zákoně. Definice několika základních pojmů jsou uvedeny níže.

1.2.1 Obrana

Obrana je aktivní přístup jedince k řešení situace, konfliktu nebo útoku proti chráněnému zájmu, může sem patřit fyzická obrana, zadržení a preventivní opatření. Obrana, pokud

má být účinná, musí být vždy silnější než útok. Pokud se chce obránce ubránit, musí útočnicka přemoci. Nesmí dojít k tomu, aby obrana byla zcela zjevně nepřiměřená [2, 22].

1.2.2 Ochrana

Ochrana je pasivním přístupem, které pracovník PKB ovlivňuje prvky PZTS, prvky MZS a nebo prvky osobní ochrany. Ochrana je součástí obrany [22].

1.2.3 Útok

„Jde o reálné ohrožení zájmu chráněného trestním zákonem, toto ohrožení je vyvoláno protiprávním jednáním fyzické osoby a je určitou měrou nebezpečné pro společnost [23].“

1.2.4 Protiútok

Je součástí obrany a ta, pokud má být účinná, musí být aktivní. Při fyzickém napadení je obranou eliminace či blokování útoku. V této chvíli musí dojít k zastavení útoku, což znamená, že útok již nemůže nastat. Protiútokem sloužícím k zastavení útoku, je způsobení takového zranění útočnickovi, nebo jeho bolestivé blokování či přidrž, že nebude nadále schopen útoku proti obránci.

1.2.5 Útočník

Útočníkem se stává člověk tehdy, když útočí. Obvykle na jiného člověka nebo majetek. Po výkladu z práva tento člověk protiprávně útočí na zákonem chráněný zájem – tedy život, zdraví, majetek, svobodu a čest. Útočník útočí tak, že postupuje dopředu, přibližuje se k oběti na takovou vzdálenost, aby mohl účinně zaútočit.

1.2.6 Obránce

Obráncem se stává člověk tehdy, když brání zájem chráněný zákonem, tedy kdy se sám brání nebo něco či někoho brání. Takové zájmy, své nebo i cizí, brání před protiprávním útokem jiného člověka.

1.2.7 Zbraň

Jakákoliv věc, jež byla primárně zkonstruována za účelem zranění či zabití člověka nebo zvířete (střelná, sečná nebo bodná zbraň). Za zbraň pak v trestním právu je možno považovat také věc, kterou lze provést zabití, či ublížení na zdraví, ale která pro tento účel původně

zkonstruována nebyla (auto, pes, propiska, aj.), protože zbraní je cokoliv, čímž je možné činit útok důraznějším [24].

Zjednodušeně řečeno, zbraní je cokoliv, co používá útočník při útoku proti obránci.

1.2.8 Obranný prostředek

„Z pohledu obránce jde o věc primárně zkonstruovanou k ohrožení zdraví nebo majetku útočníka, na kterého působí aktivně, ať už kontaktní plochou, elektrickou energií či jiným způsobem. Útočník se na obranný prostředek (dále OP) dívá jako na věc, která mu ztěžuje a překáží v provedení zamýšleného útoku na obránce. Z právního hlediska OP spadá do kategorie zbraní, jelikož právo považuje za zbraň vše, co může učinit útok proti tělu důraznějším [25].“

1.2.9 Bojové umění

Existuje spousta druhů bojových umění, jejichž hlavní charakteristikou je historie sahající daleko do minulosti, kdy zakladatelé či průkopníci byli nazýváni mistři nebo učitelé. Ne až tak jako o způsob výuky obrany se zde jedná o způsob životního stylu, který obsahuje náboženské a etnické zvyky, které jsou primárními záměry jejich výuky. Proto není příliš vhodné aplikovat pouze prvky bojového umění v profesní obraně, jelikož cesta k ovládnutí umění na takovou úroveň, aby s ním šla účinně odvrátit hrozba v podobě napadení, je nesmírně dlouhá oproti bojovému sportu, či systému. Mezi známá bojová umění patří Aikidó, Jiu Jitsu nebo Iaidó [4].

Bojové umění obvykle vypadá tak, že jeden útočí a druhý předvádí obrannou techniku. Díky tomu tak dochází k vytvoření jakéhosi klíče, který pak lze aplikovat například na přímý úder. Vše se ale odehrává podle daného scénáře a obránce tedy ví, co má očekávat, ví, kolik udělá útočník kroků, kterou rukou zaútočí či na kterou část jeho těla bude útok veden. Proto je velmi obtížné ovládat bojové umění natolik, aby z hlediska času a vzdálenosti docházelo při reálném útoku k efektivní eliminaci hrozby.

1.2.10 Bojový sport

Hlavním motivem výuky bojového sportu je vítězství v souboji. Jako v ostatních sportech i zde jde o poražení protivníka v zápase, který má stanovená pravidla. Učením se bojovému sportu dochází zejména ke zvýšení fyzické a psychické odolnosti, zvýšení kondice ale také k poznání lidské anatomie a zjištění, na jaká místa na lidském těle působit pákovou,

nebo úderovou technikou tak, aby došlo k vyřazení soupeře z boje a tím k samotnému vítězství. Bojový sport je více vhodný pro profesní obranu než bojové umění, jelikož už v základech výuky se jedná o přímý boj, takže se jedinec učí předvídat kroky protivníka, což lze aplikovat i profesní obraně. Prvky bojového sportu, zejména pak základní úderové a pákové techniky, se využívají v bojových systémech. Do vhodných bojových sportů lze zařadit box, thajský box, judo nebo MMA.

Oproti bojovému umění je bojový sport více kontaktní a tréninky probíhají tak, že po základním ovládnutí bojových technik dochází k tzv. sparingu, kdy dva zápasníci bojují proti sobě. Ani jeden neví, jak a kam druhý zaútočí, proto jsou oba v takovém postoji, který jim v mžiku umožní jak zaútočit, tak se bránit případným útokům. Rozdílem je tedy to, že se zde nerozlišuje, kdo je obránce a kdo útočník. Pokud při výkonu profesní obrany dojde k nezbrojenému napadení a obránce zvolí využití bojového sportu, judista se bude sám snažit vzdálenost zkrátit, aby mohl využít znalosti pákových technik nebo podmetů či strhů. Boxer nechá vzdálenost zkrátit pouze natolik, aby mohl efektivně využívat údery a kopy.

1.2.11 Bojový systém

Představuje nejvhodnější arsenál technik pro vykonávání profesní obrany, od pák přes údery až po strhy či vyhýbání se. Zde je zapotřebí nejkratší čas pro ovládnutí technik, které jsou nutné pro spolehlivé a kvalitní vykonávání profesní obrany, jelikož bojový systém byl za tímhle účelem vytvořen. Jedná se o izraelskou Krav-Magu, ruskou Systemu, nebo Musado, jež má původ v Německu [4].

Při tréninku bojového systému se cvičící učí rychle a efektivně eliminovat všechny druhy běžných útoků a to zejména působením na nejcitlivější části lidského těla (hlava, krk, břicho, genitálie). Hojně se učí také využití obyčejných věcí k obraně, které člověk obvykle nosí u sebe (kabelka, klíče) [4].

1.3 Zákon

V této podkapitole jsou vypsány zákony, se kterými pracovníci SBS mohou při vykonávání zaměstnání setkat. Z trestního zákoníku se jedná o krajní nouzi, nutnou obranu a spáchání trestného činu se zbraní. Dále jsou vyňaty dvě části ze zákona o zbraních, kde se jedná o kategorizaci skupin zbrojních průkazů a o povinnostech držitele zbrojního průkazu.

1.3.1 Z trestního zákoníku, §28 zákona č. 40/2009 Sb. o krajní nouzi

„(1) Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem.

(2) Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet [2].“

1.3.2 Z trestního zákoníku, §29 zákona č. 40/2009 Sb. o nutné obraně

„(1) Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvajících útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem.

(2) Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku [2].“

1.3.3 Z trestního zákoníku, §118 zákona č. 40/2009 o spáchání trestného činu se zbraní

„Trestný čin je spáchán se zbraní, jestliže pachatel nebo s jeho vědomím některý ze spolupachatelů užije zbraně k útoku, k překonání nebo zamezení odporu anebo jestliže ji k tomu účelu má u sebe; zbraní se tu rozumí, pokud z jednotlivého ustanovení trestního zákona nevyplývá něco jiného, cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším [2].“

1.3.4 Ze zákona o zbraních, §12 zákona č. 119/2002 Sb.

„(5) Příslušný útvar policie vydá povolení vlastnit nebo držet zbraň kategorie B, pokud má k tomu žadatel řádný důvod. Za řádný důvod se považuje

- a) provozování muzejnictví nebo sběratelské činnosti,
- b) uskutečňování sportovní, lovecké, kulturní nebo jiné zájmové činnosti nebo příprava na povolání,
- c) provozování koncesovaných živností v oboru zbraní a střeliva,
- d) zajišťování ostrahy majetku a osob,
- e) zabezpečování úkolů podle zvláštního právního předpisu,¹⁰⁾ nebo
- f) ochrana života, zdraví nebo majetku.

(6) Příslušný útvar policie vydá povolení k nošení zbraně kategorie B, uvádí-li žadatel důvod uvedený v odstavci 5 písm. b), c), d), e) nebo f) [26].“

1.3.5 Ze zákona o zbraních, § 29 předpis č. 119/2002 Sb. Povinnosti držitele zbrojního průkazu

„(1) Držitel zbrojního průkazu skupiny A až E je povinen

a) dbát zvýšené opatrnosti při zacházení se zbraní, střelivem, střelným prachem a zá-palkami,

m) neprodleně ohlásit útvaru policie použití zbraně z důvodu krajní nouze nebo nutné obrany [26].“

Dílčí závěr

V první kapitole je shrnuta nejpodstatnější terminologie, která vysvětluje základní pojmy týkající se profesní obrany. Cílem části s názvem Profesní obrana a výcvik bylo jasně definovat, kdo používá profesní obranu a jaké lidi by bylo vhodné dosazovat na vedoucí pozice v soukromých bezpečnostních agenturách. Zákony vztahující se na činnost SBS týkající se zadání této diplomové práce jsou vyňaty z trestního zákoníku a zákona o zbraních, které platí pro běžné obyvatele. Není tomu tak, jako třeba u armády, kde se vojáci ve službě řídí zákonem o vojácích z povolání. Platí tedy, že pro osoby pracující v průmyslu komerční bezpečnosti platí stejné zákony jako pro běžné lidi, a nemají žádnou větší pravomoc.

2 OBVYKLÉ VARIANTY ÚTOKU

Každý útok má nějaký důvod a jednotlivé útoky mají různou povahu. Také výsledek, kdy obránce útok odrazit nedokáže, se bude podle povahy útoku lišit. Může se jednat o fyzické ublížení, dehonestaci, znásilnění nebo okradení. U vykonávání práce, při níž čas od času dochází k používání profesní obrany, jsou hrozby napadení vyšší než v běžném životě. Pracovník SBS je vystavován útokům na vlastní osobu nebo osobu, kterou má chránit. V této kapitole jsou popsány hrozby a rizika plynoucí z práce v PKB, druhy útoků a samotné důvody k útokům z hlediska lokality či omamných látek. Dále jsou rozepsány časté chyby, kterých se lidé dopouští při vykonávání profesní obrany a taky mýty, kterými je toto téma opředené.

2.1 Útok

Útok lze definovat jako aktivní násilnou akci zaměřenou proti někomu, může mít spoustu podob jako verbální nebo fyzické napadení a důvodů, kdy se útok projevuje jako záměrné poškozování nebo násilné omezování jiné osoby nebo věci. Útok je spojován s agresí, což je přímo v psychologicko-sociologickém pojetí chápáno jako napadení nebo útočné jednání. Náchylnost k takto nepřátelskému jednání osob i živočichů, kteří se projevují agresí, se nazývá agresivita [27].

2.1.1 Hrozby a rizika v profesní obraně

Osobám, které vykonávají profesní obranu, hrozí jisté druhy hrozeb při jejich práci. Profesní obrana je tedy založena na tom, že pracovníci SBS chrání střežený zájem, ať už osobu či objekt, o jehož poškození má nebo by mohl mít někdo zájem. S tím přichází touha dosažení útočnickova stanoveného cíle, ale v cestě stojí člověk, který tomu má zabránit a tím dochází ke konfliktům, které mohou ohrozit člena soukromé bezpečnostní služby [29].

Rizika plynoucí z práce pro soukromou bezpečnostní službu nemusí být jen fyzického charakteru, tedy taková, že může dojít k ublížení nebo usmrcení. Patří sem také rizika, jakými mohou být účast na soudech, odnětí svobody či jiné tresty, kdy důvodem může být zcela zjevně nepřiměřená obrana. Jelikož PKB nespadá po žádnou státní službu (AČR, PČR), je důležité podotknout, že pro soukromé bezpečnostní služby platí stejné zákony jako pro ostatní občany. Existuje zatím jen návrh zákona o soukromé bezpečnostní činnosti, který vymezuje činnosti SBS nebo stanovuje požadavky na zaměstnance a zaměstnavatele [29].

„Zákon by měl tedy vytyčit hranice poskytování služeb v tomto oboru – nikoli však detailně určovat pravidla pro výkon konkrétní činnosti. Tato pravidla jsou již dána Ústavou ČR, listinou práv a svobod, občanským zákoníkem, trestním zákoníkem, zákonem o přestupcích a dalšími normami, jimiž se musí řídit každý občan.

Nový zákon proto nemá soukromým subjektům dávat větší práva než ostatním občanům, ale ani jim žádná práva nesmí ubírat. Jejich činnost se odvíjí od práv, která má soukromá osoba nebo subjekt, jež je delegují na odborníky v oblasti bezpečnosti, pátrání a zabezpečovací techniky.

„Soukromá bezpečnostní činnost není nic jiného, než ústavou a dalšími zákony zaručené právo pro fyzické a právnické osoby bránit sebe, svůj majetek a svá práva,“ konstatoval Jiří Kameník [30].“

	Název	Podstata
Hrozby	Komunikační agrese	Slovní, gestikulační, mimická a postojová agrese, hrozba a omezování, ponížení a dehonestace.
	Házení předmětů	Zranění; urážka; způsobení majetkové, duševní a interpersonální škody; vzbuzení obavy o zdraví.
	Bití	Zranění, mučení, zmrzačení a usmrcení.
	Útok skutečnými a improvizovanými zbraněmi	Ohrožení zdraví, způsobení zranění a smrti pomocí úderných, bodných, sečných a střelných zbraní, využití automobilu a náradí jako zbraní.
	Střelba ze zálohy	Nájemná vražda, atentát, ze zájmových důvodů.
	Nástražný výbušný systém	Nájemná vražda, terorismus, ekonomická kriminalita, odstranění svědka a důkazního materiálu.
	Útok zbraněmi velké hromadné účinnosti	Ohrožení zdraví i života u člověka a jemu blízkých lidí; vyvolání strachu, paniky a s tím souvisejících škod

Tab. 1. Hrozby osobní bezpečnosti [10]

V tabulce uvedené výše jsou vypsány všechny známé druhy hrozeb osobní bezpečnosti. Tabulka obsahuje ještě nebezpečné pronásledování, násilné vynucování, únos, šíření nemocí

a útok chemickými a biologickými látkami, ale v rámci této práce není důležité je zakomponovat [10].

Hrozby pro členy SBS sestávají převážně z ublížení na zdraví. V rámci České republiky není riziko úmrtí při zajišťování bezpečnosti vysoké. Například v roce 2016 u Policie České republiky zemřeli dva policisté při výkonu služby [31].

2.1.2 Důvody k útoku

Existuje několik důvodů k napadení. Jednotlivé motivy se liší sledovaným zájmem, který z útoku plyne [10].

Obr. 1. Důvody agresivity a násilí na člověku [10]

V České republice budou důvody k útokům jako chudoba, hlad a zajištění zdravotní péče jistě velmi ojedinělé. Naopak obvyklé důvody jsou finanční či materiální obohacení, neschopnost se bránit a rasové a náboženské důvody. S těmi je reálné se setkat (na ulici, v médiích apod.) nebo jim čelit [10].

2.1.3 Útoky z hlediska lokality

Obvykle platí, že v běžném prostředí, jakým jsou obchodní centra, bary či společenské události, dochází k určitým druhům útoků, od napadení přes krádež až po znásilnění. Nikdo

však neočekává, že by se stal obětí například střeleckého nebo bombového útoku, jako tomu může být v zemích, kde operují kontraktoři. Z toho tedy vyplývá, že v odlišných lokalitách dochází k odlišným útokům.

„Rizikem jsou i různé formy sebevražedných atentátníků nebo útoků. Přestože naše společnost ani klientela nejsou vyhodnoceny jako HVT (High Value Target – vysokohodnotný cíl), považujeme toto nebezpečí jako vysoce rizikové a to zejména proto, že často působíme v oblastech s výskytem zmíněné hrozby.

Mezi další bezpečnostní hrozby řadíme únosy. Ty mohou být organizovány jak ISIS, tak i místním kriminálním podsvětím. Nepodceňujeme ani demonstrace a různá shromáždění konaná v blízkosti našeho operačního působení. Efektivně analyzovat bezpečnostní hrozby a rizika bychom nedokázali bez kvalitního Intelu [32].“

Opět jsou zde čas a vzdálenost faktory, které u práce kontraktorů, mohou rozhodovat o lidském životě. Tito pracovníci SBS totiž většinou operují v oblasti HRA (High Risk Area, tedy vysoce riziková oblast), jakou může být třeba město Basra v Iráku. Jejich úkolem je tak včas detekovat hrozbu, sebevražedného atentátníka nebo střelce. V případě atentátníka ho zneškodnit, než se dostane na vzdálenost dostatečnou k tomu, aby výbuchem zranil nebo zabil chráněnou osobu [32].

Vyhazovači v klubu také pracují v rizikové oblasti, ale rizika, která jim hrozí, nemají obvykle letální (smrtný) charakter, ale spíše charakter zraňující. To však neubírá na závažnosti. Lidé pod vlivem návykových látek, kteří se pohybují v nočních klubech a barech jsou často agresivní a vyhledávají konflikty, kterým má pracovník SBS zabránit. V prestižnějších klubech je vykonávána bezpečnostní prohlídka, která zabrání přinášení předmětů nebezpečných pro ostatní hosty, a proto jsou případné útoky obvykle vedeny beze zbraně. Samozřejmě i věci v okolí však lze také využít jako zbraní (skleněná láhev, barová stolička, kulečnickové tágo).

Útoky, pokud se nejedná o osobní záležitost, nejsou obvykle vedeny proti vyhazovači, ke konfliktům dochází mezi návštěvníky, nebo mezi návštěvníky a jiným personálem.

Faktor ovlivňující výsledek útoku je aktivní příprava nebo předpoklad, že k útoku dojde. Před začátkem akce je důležité připravit si materiál, který by členovi SBS při případném útoku poskytoval výhodu, nebo by minimálně dorovnal možnosti útočníka. Pro kontraktory a osobní strážce to bude například balistická ochrana pro sebe a zároveň i pro osobu, kterou

chrání, zbraně a komunikační prostředky. Pro výkon dozorcí a strážní činnosti zejména obranné prostředky a prostředky pro zadržení a zajištění komunikace.

2.1.4 Útoky z hlediska omamných látek

„S drogami však souvisejí i jiné trestné činy. Jde především o ty trestné činy, které páchají toxikomani za účelem získání drogy, a to především krádeže, podvody, zpronevěry. Ve své většině se jedná zejména o majetkové trestné činy. Násilná kriminalita není u toxikomani příliš častá. Další skupinou trestných činů, které páchají toxikomani, jsou trestné činy spáchané toxikomany pod vlivem drog či v období abstinčního syndromu. Jedná se o výtržnictví, opilství, ale i pohlavní zneužívání, znásilnění, násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci atd.

V neposlední řadě je zapotřebí připomenout, že toxikomani jsou nejen významnou skupinou pachatelů trestné činnosti, ale sami se často stávají oběťmi trestných činů. Nejčastěji jde o omezování osobní svobody, vydírání, znásilnění, pohlavní zneužívání, útisk apod. [33]“

Nevhodné chování vůči osobám, které jsou pod vlivem návykových látek, může velmi snadno vyprovokovat konflikt, jež často přechází v nepřiměřenou reakci, jako je agrese. Reakce takového člověka se zároveň nedá předpokládat díky nekoordinovaným pohybům, tedy oproti člověku, který není pod vlivem drog, se čas potřebný pro řešení situace bude lišit. Střízlivý člověk, například po zásahu krátkou palnou zbraní do nohy, nebude schopen pokračovat v útoku. Nadrogovaný člověk může po takovém zásahu nadále pokračovat, díky zpožděným reakcím, které jsou způsobeny vlivem drog na jeho organismus [34].

Není vždy jednoduché určit, že osoba je pod vlivem omamné látky. Odhad, zda osoba je nebo není pod vlivem, se odvíjí od zkušeností pracovníka PKB. Lze předpokládat, kdy a na jakých místech se takové osoby mohou nacházet. Jedná se zejména o večerní a noční dobu, na místech jako jsou parky, bary, kluby, koncerty či jiné podniky [34].

Typování osob může být složitou záležitostí, jelikož není možné vycházet jen z viditelných znaků, jakými je gestikulace, mimika, oděv nebo vystupování. Při odhadování takových osob je důležité vystupovat z fyziognomických znaků a jejich chování. Pro pozorování tělesných znaků se využívá výrazu očí, kdy jsou zornice rozšířeny, a pohled může být nepřítomný. Dále je podstatný výraz obličeje, projevující se častými grimasami. Obličej může být zarudlý nebo nepřirozeně bledý, někdy také flekatý či posetý kapkami potu. Při pohledu na ruce dochází ke značné až nelogické gestikulaci při komunikaci. Řeč může být nesouvislá,

se špatnými vyjadřovacími schopnostmi doprovázená dýchavičností nebo dechovou nedostatečností [34].

U drog se stimulačním efektem (kokain, amfetaminy) je zvýšena vnímavost na okolí, což by mohlo způsobit nervozitu či neadekvátní reakci. Omamné látky s tlumícím efektem (alkohol, heroin, opiáty) mohou zapříčinit nevypočitatelné změny v chování [34].

Z hlediska vzdálenosti a času je podstatné, aby reakce na případný útok vedený osobou pod vlivem omamné látky byla včasná a co nejrychlejší hned ze dvou důvodů. Tím prvním důvodem je, že u uživatelů drog, kteří sdílejí injekční jehly pro nitrožilní užívání drog, může dojít k přenosu viru HIV a hepatitidy B a C na obránce. Nesmí tedy dojít k tomu, že by se potenciálně nakažená osoba mohla účinně projevit tak, že by to mělo za následek přenos takových nemocí (škrábnutí, kousnutí). Druhým důvodem je, že osoby pod vlivem drog jsou často odolnější vůči fyzické bolesti. Proto údery či pákové techniky, které by na danou osobu v normálním případě fungovaly, by nemusely být účinné za daných okolností. Je tedy důležité zvolit přímou, rychlou a co nejjednodušší techniku, která zajistí spolehlivou eliminaci útočníka [34].

Příčinou vzniku agrese u takových lidí je buď vliv samotné omamné látky, nebo abstinenční příznaky. Při abstinenčních příznacích je člověk schopný udělat téměř cokoliv, aby si zajistil přísun drogy. Způsoby vedoucí k získání drogy mohou být loupeže, okrádání a násilí. Mezi drogy, které obvykle způsobují agresivitu, patří metamfetamin a alkohol. U uživatelů metamfetaminu je agresivita jedním z abstinenčních příznaků [34].

2.2 Ideální stav řešení situace

K ideálnímu stavu by došlo tehdy, pokud by bylo možné veškerým útokům předejít, nebo vědět, kdy útoky nastanou a jakého charakteru budou. Takto ideální situace však dosáhnout nelze. Proto je důležité hrozbám útoků předcházet, eliminovat už samotný vznik útoků. Takového předcházení lze docílit jedině aktivní prevencí před tím, stát se obětí napadení proti své osobě.

Prevenci lze uvést na příkladu, ve kterém se v rutinní cestě ze zaměstnání objeví neočekávaná situace. Každodenní trasa vede přes náměstí, zrovna dnes je však na náměstí veřejně přístupný hudební koncert, který přilákal spoustu lidí. Velká koncentrace osob, jejichž pozornost je zaměstnána zábavou, je lákadlem pro zloděje a kapsáře, v extrémně krajním případě i teroristy. Průchod obrovskou masou lidí znamená zúžení osobního prostoru a kontakt

s cizími lidmi, z kterého by mohla pramenit hrozba, a sice stát se obětí okradení. Prevence v takovém případě může být buď vyhnutí se společenské akci, nebo zvýšená pozornost kolem sebe a opatrnost o osobní věci.

Prevence nesmí hraničit s paranoiou, k čemuž došlo u obyvatel zejména v poslední době, po teroristických útocích v Evropě. Je důležité zachovat si zdravý rozum a racionální myšlení, nevidět v každém potencionálního útočníka a uvažovat, zda je zrovna takové místo strategicky či jinak výhodné a jestli opravdu existuje nějaká hrozba pro svoji osobu.

S časem a zkušenostmi také přijde cit pro rozpoznání možné hrozby. Častou účastí v konfliktních situacích dojde k tomu, že člověk přizpůsobí vnímání svého okolí tak, aby správně rozlišil, jaké jsou jeho fyzické možnosti, od koho by mu mohlo hrozit nebezpečí, v jaké situaci se nachází a kdy zvýšit obezřetnost.

V ideálním případě by s ohledem na vzdálenost a čas obránce nikdy neměl nechat útočníka překonat takovou vzdálenost, na kterou již nebude schopen útok efektivně eliminovat.

2.3 Mýty a vznik častých chyb

Obvyklé omyly u široké veřejnosti spočívají zejména v tom, že podceňují svoji obranu. Dochází k šíření a akceptování mýtů, že vlastní aktivní obrana proti útoku nesmí být silnější než útok. Je tomu přesně naopak, obrana musí být vždy silnější než útok, chce-li se obránce útočníkovi ubránit, musí ho přemoci. Pokud má tedy útočník nůž a zaútočí s nožem, tak má-li obránce pistoli, není důvod, aby zbraň nepoužil.

Dalším mýtem je lhotejný přístup ke své obraně. Přístup „proč se zajímat o svoji obranu, na to mám polici“ , je velmi rozšířený. Policie ale nemůže být všude a než dorazí, může být pozdě, nelze se tedy spoléhat jen na pomoc policie.

„Libor Lochman: Problém je v tom, že policie nemůže být všude, a nikdy ani nebude. Natož protiteroristické jednotky. Nemůže se tedy postavit teroristům, když to lidé ve smrtelném ohrožení nejvíce potřebují. Takový požadavek je absolutně nereálný. Jako policista proto říkám, že občan má právo se při útoku bránit. Pokud tudíž splní nezbytné podmínky - v Česku mimochodem dost přísné - k získání zbrojního průkazu, tak by měl mít právo nosit střelnou zbraň na svou ochranu [35].“

Možnou chybou může být i přístup k obraně, kdy se chce někdo naučit, jak se má bránit, pustí si video na YouTube nebo si přečte nějakou příručku a myslí si, že tím učení skončilo.

Musí to být tak, že se člověk přihlásí do kurzu, který má nějakou záruku (dobré jméno, výsledky). V kurzu se dozví, co a za jak dlouho se to naučí a na jaké bude úrovni po absolvování kurzu. Kvalitní kurz by měl zároveň nabízet možnost první lekce zdarma, jelikož každému díky odlišné kostře a pohybovému aparátu vyhovuje jiný druh pohybu.

Chybou je zároveň i samotné řešení konfliktních situací. Většina konfliktů v PKB je řešeno na vzdálenost, která se pohybuje okolo jednoho metru. Pokud obránce nezaujme alespoň diskrétní bojový postoj, není schopný reagovat na případný výpad, protože aby byla obrana beze zbraně úspěšná, musí mít obránce vždy ruce nad úrovní loktů (založené na prsou, jednu ruku před obličejem, apod.).

2.4 Role vzdálenosti a času

Vzdálenost a čas jsou dva důležité faktory, které představují zásadní roli ve zvládnutí ať už samotného konfliktu, nebo situací, která by konfliktu mohla předcházet. Útoky jsou různé a na každý útok tak neplatí stejná technika nebo stejné obranné prostředky a každý konflikt si vyžaduje jiný přístup. K dokončení útoku a zasažení obránce útočník obvykle potřebuje překonat nějakou vzdálenost za nějaký čas. Podle toho jsou pak útoky děleny na útoky zblízka a útoky z dálky, které jsou definovány níže.

2.4.1 Útok zblízka

Krátkou vzdálenost pro útok zblízka lze definovat tak, že obvykle stačí jeden, maximálně dva kroky, čímž útočník překoná výpadovou vzdálenost a dostane se na mez zásahu. Útočník tak může okamžitě zahájit útok proti obránci. Mez zásahu je 120 centimetrů, viz kapitola 5 [4].

K útoku zblízka dochází při konfrontacích či hádkách mezi dvěma lidmi. K vzájemné výměně názorů může dojít na ulici, v hromadné dopravě ale zejména na společenských událostech, mezi pracovníkem SBS a návštěvníkem akce, či mezi samotnými návštěvníky. Útok zpravidla začíná urážkami, strkáním až dojde k samotnému napadení. Zkušený člověk si v takových situacích začne nabírat výpadovou vzdálenost, jelikož očekává možný úder, zároveň zaujímá obranný postoj a vyhodnocuje situaci.

Obr. 2. Běžná konfliktní situace- výměna názorů a strkání [vlastní zdroj]

Pokud se nejedná o nějakou potyčku nebo hádku a útočník se uchýlí přímo k napadení (důvodem mu může být například bývalá křivda, opilost, ego, apod.), je čas k připravení nějaké obrany velmi malý nebo žádný. Hodně zde opět záleží na zkušenostech, kdy obránce instinktivně zvedne ruce, aby ochránil hlavu, získal čas nebo si nabral vzdálenost a mohl začít svoji akci. Je tedy důležité využívat preventivních opatření, sledovat okolí kolem sebe a mít tak možnost alespoň krátké časové přípravy.

Je potřeba zmínit, že chytrý útočník, který si útok promyslí, nebude útočit zepředu. Jednak by riskoval, že se mu útok nepovede (obránce by se dokázal ubránit) a zároveň by z toho on mohl vyjít jako poškozený. Proto využije zákeřného útoku ze zálohy nebo zezadu tak, aby obránce neměl šanci zareagovat. V takových situacích je jedinou prevencí navýšení počtu pracovníků SBS, kteří na sebe vzájemně vidí a mohou tak včasné reagovat buď zabráněním, aby k samotnému útoku došlo nebo okamžitě přispěchat na pomoc napadenému kolegovi. Při zákeřném útoku je v časové výhodě útočník, který disponuje silným atributem, jakým je moment překvapení. Prevencí, proti takovému útoku, je cit pro rozpoznání hrozby.

Obr. 3. Napadení zezadu [vlastní zdroj]

2.4.2 Útok z dálky

Dlouhá vzdálenost je delší než výpadová vzdálenost, když je útočník beze zbraně, a útočník tak musí udělat několik kroků, aby mohl obránce napadnout. Každá zbraň, kterou útočník má, aby učinil útok důraznějším, prodlužuje mez zásahu o použitelnou délku této zbraně. Za útok z dálky lze považovat i útok krátkou palnou zbraní, který může jistě bez větších problémů probíhat ze vzdálenosti od deseti do patnácti metrů [4].

Obr. 4. Útok zdálky krátkou palnou zbraní [vlastní zdroj]

Pokud se útočník chystá k napadení z větší vzdálenosti, lze to považovat za jednodušší způsob, jelikož zde existuje nějaký čas na reakci, čas k tomu se připravit psychicky (soustředit se na to co zná a umí, přemýšlet jak bude postupovat), fyzicky (zaujmout diskrétní obranný postoj) nebo si nachystat prvky osobní ochrany (rozepnout si pouzdro teleskopického obušku, vytáhnout kubotan z kapsy a ukrýt ho v dlani). Často však obránce nedostane tolik času k dobru, takže se většinou stihne připravit jen fyzicky. Útokem z dálky může být také vržení nějakého předmětu, buď za účelem zranění oběti, nebo k odvedení její pozornosti a následné přiblížení se k ní.

Při útoku z dálky rozhodně záleží na více okolnostech, například na rychlosti útočníka, na terénu okolí, na pohybujících se lidech mezi obránce a útočníkem a podobně. Je důležité také rozdělit způsob, jakým útočník zaútočí, pokud se bude jednat o střetný boj nebo o nečekaný, zákeřný útok. Při střetném boji je jasné oběma stranám, že dojde k fyzické konfrontaci a oba mají tak různě dlouhý čas na přípravu, než k boji dojde (různě dlouhý proto, že u útočníka lze předpokládat, že má zbraň již připravenou a nepotřebuje čas na přípravu).

K útokům z dálky obvykle dochází při sportovních utkáních, jako jsou fotbalové zápasy, kdy dochází ke konfliktům mezi fanoušky a soukromou bezpečnostní službou nebo Policií České republiky. Takové konflikty nejsou otázkou jen v tuzemsku, problémy tohoto charakteru se dějí po celém světě, kdy do řad policistů padají dělobuchy, kameny, láhve a ojediněle také dlažební kostky.

2.4.3 Čas potřebný na přípravu a zhodnocení situace

Tento čas je nutno chápat jako čas, za jak dlouho obránce dokáže reagovat na útok nebo na dobu těsně před útokem, kdy je zřejmé, že k útoku dojde. Obránce má také omezený čas na uvědomění si okolí, zda se nenachází v rohu nebo jestli nestojí proti přesile. Čím je delší doba před fyzickým útokem, tím je větší možnost použít obranné prostředky a takticky využít své okolí. Z toho důvodu je důležité tento čas prodloužit natolik, aby došlo k dostatečné přípravě na nadcházející útok. Nejlepší možností, jak uměle prodloužit čas je nabráním vzdálenosti od útočníka, buď úkroky vzad, nebo podle zkušenosti obránce si lze držet útočníka od těla pomocí odstrkování či přímými kopy, vše však záleží na druhu použité zbraně útočníkem, viz kapitola 3.3. Taktika vedení boje s využitím techniky. Nabytý čas je důležité využít co nejefektivněji, zvolit vhodnou zbraň či obranný prostředek, který je pro danou situaci ten nejvhodnější, viz kapitola 5.

Dílčí závěr

Cílem a taky hlavní myšlenkou této kapitoly bylo objasnit, jaké jsou druhy útoků vyskytujících se v PKB. Bylo také vyhodnoceno, že osoby pod vlivem návykových látek mají častější sklon k agresí a že v odlišném prostředí dochází k útokům s rozdílnou povahou. S tím jsou spojeny hrozby a rizika působící na pracovníky SBS při jejich práci. Podstatnou část ve druhé kapitole tvoří vyjmenování motivů, kterými násilníci sledují svůj záměr napadení oběti, což je u všech útoků důležitým aspektem. Podle rozdělení útoků dle vzdálenosti na útoky z dálky a útoky z blízka obecně platí, že při útoku z dálky, kdy je útočník beze zbraně, má obránce dostatek času na zhodnocení situace. Je tak ve většině případů schopný útok odrazit. Častou chybou je však nedbalost, která může vyústit v podcenění vzdálenosti obráncem, mezi ním a útočníkem.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 ANALÝZA PROBLÉMU

Existuje omezený počet povah útoků a motivů k nim, situace se však může lišit v detailech. Proto je při řešení obdobných problému důležité využít racionálního myšlení a improvizace, jelikož není možné se připravit na konkrétní hrozbu a použít vždy ten samý postup. Materiální zajištění, jímž pracovníci SBS disponují, jim pomáhá při vykonávání jejich profese a zároveň dorovnáva možnosti protivníka nebo jim dává výhodu před útočníkem. Výběr vhodných zbraní a obranných prostředků velice ovlivní vzdálenost při možném útoku. Ozbrojený obránce je totiž oproti neozbrojenému útočníkovi ve značné převaze, ať už z hlediska použité síly, která dost převyšuje síly protivníka, či z hlediska vzdálenosti, na kterou může na útočníka působit.

Tato kapitola se také zaměřuje na správnou manipulaci se zbraněmi a obrannými prostředky, protože aby byl plně využit jejich potenciál, musí s nimi být zacházeno efektivně. S manipulací je spojeno uložení těchto prostředků, s ohledem na možnost jejich rychlého a účinného použití. U manipulace je totiž čas faktorem rozhodujícím o úspěšně zvládnuté obraně, bez jakékoliv újmy pro obránce.

V neposlední řadě je seznámení s tím, jak obránce může využít taktiky pro přemožení útočníka s ohledem na povahu jeho útoku. V závěru kapitoly je pak popsána charakteristika útočníka.

3.1 Zvolené prostředky

Pracovníci SBS s sebou nosí spoustu materiálu, který vždy závisí na charakteru vykonávané práce. Při práci osobního strážce je důležitá hlavní a záložní zbraň, spojovací prostředky, pouta a lékárnička. Pro strážní nebo pochůzkovou práci je potřeba obušek, obranný sprej, svítilna a jiné. Nejméně vybavení jsou obvykle doormaní. Z důvodu estetiky nemají možnost nosit na diskotékách různé taktické vesty či opasky pro uchycení teleskopického obušku nebo obranného spreje, jediné co tedy mohou použít při výkonu profesní obrany, jsou schopnosti jejich vlastního těla.

3.1.1 Zbraně

Tuzemské soukromé bezpečnostní služby, pokud při výkonu povolání využívají zbraně, tak používají krátké palné zbraně, v tomto případě pistole, které spadají do kategorie B.

V České republice se při výběru zbraní SBS spoléhají na českou výrobu nebo osvědčenou kvalitu. K nejčastěji používaným zbraním tak lze zařadit:

- CZ 75 B

Obr. 5. CZ 75 B [11]

- Alfa DEFENDER 9 mm Luger

Obr. 6. Alfa DEFENDER 9mm Luger [11]

- Glock 19

Obr. 7. Glock 19 [11]

U zbraní z České zbrojovky Uherský Brod a zbraní značky Glock je na výběr spousta variant. Z České zbrojovky je častou volbou varianta CZ 75 v různých modifikacích, kterou využívala i Policie České republiky. U rakouské výroby například osvědčené pistole jako Glock 17 nebo Glock 19. Pro skryté nošení jsou ale obecně vhodnější pistole velikosti compact nebo sub-compact, které mají kratší hlaveň, závěr a tělo zbraně. S menší zbraní je však spojena nižší kapacita zásobníku.

Obr. 8. Odspodu velikosti standard G17, compact G19 a subcompact G26 [12]

Při správném použití je zbraň nejefektivnějším obranným prostředkem, ale platí, že čím účinnější je prostředek, tím náročnější je naučení se ho správně ovládat. Je však důležité zmínit, že při průměrných zkušenostech obránce, je zbraň použitelná jen na určitou vzdálenost.

3.1.2 Obranné prostředky

Nejobvyklejším obranným prostředkem v České republice je bezpochyby obušek. Při zajištění bezpečnosti společenské akce je k vidění téměř u všech členů ostrahy. Obušek se může vyskytovat v několika modifikacích, kdy většina firem, které zajišťují zabezpečení, vybavuje své zaměstnance teleskopickým obuškem, který je modernější a praktičtější než tonfa. Takový „pendrek“ je však stále k vidění, například u ostrahy na nádražích.

Obr. 9. Tonfa policejní [13]

Teleskopický obušek je praktický hlavně z důvodu skladnosti, jelikož při nošení není neustále roztažený a nepřekáží při činnostech, když se nevyžaduje jeho použití. Druhým aspektem je taky to, že se dá používat i neroztažený.

Obr. 10. Kalený teleskopický obušek [14]

Hlavním přínosem teleskopického obušku je prodloužení dosahu jeho uživatele a pevný materiál, ze kterého je vyrobený. Stírá tedy rozdíl síly a velikosti mezi obráncem a útočnickem a je vhodným obranným prostředkem pro využití bez nutnosti vysoké fyzické kondice, nebo bez ohledu na to, jestli jej používá muž nebo žena. Lze tedy říct, že používání teleskopického obušku si nevyžaduje téměř žádný trénink, protože obrana s tupým předmětem je tělu přirozená. Trénink však, stejně jako u pistole, vyžaduje jeho vytažení.

Méně časté můžou být prostředky jako je kubotan, který vypadá jako pero. Při použití tohoto taktické pera se působí tlakem na citlivá místa útočníka, jako jsou tváře, nos, uši nebo krk. Stejně jako neroztaženým teleskopickým obuškem lze kubotanem udeřit a využít tak tvrdosti materiálu.

Obr. 11. Kubotan [15]

Taky u paralyzérů je jejich využití diskutabilní. Funkce paralyzérů je postavena na ochromení svalové soustavy útočníka elektrickým proudem. Zasahuje příčně pruhované svalstvo a nedochází tak k narušení činnosti srdce. Elektrický výboj k eliminaci agresora používají paralyzéry kontaktní a distanční. U klasického paralyzérů je elektrický proud po spuštění přiveden na kontaktní elektrody a ty se při obraně přiloží na tělo útočníka. Výhodou zasažení elektrickým proudem ze vzdálenosti 4 metry (policejní verze až 10 metrů) disponuje Taser. Ten vypadá jako pistole, která dokáže vystřelit dvě elektrody na velmi tenkých vodičích na 4 respektive 10 metrů, ty se uchytí na těle a ten co ovládá Taser pak může vyslat elektrický výboj. Některé jednotky policie ve světě mají dokonce Tasery zařazené do své výbavy. V České republice v roce 2017 policie disponovala 100 kusy tohoto zařízení [16, 36].

Obr. 12 Taser se dvěma hlavicemi [16]

Mezi paralyzéry se řadí i takové, které nevyužívají k ochromení útočníka postižení jeho svalové soustavy. Patří sem paralyzéry světelné (na první pohled obyčejná svítlna, disponuje však velmi silným světlem, u kterého lze nastavit i jeho ostré problikávání) a akustické (jedná se o prvek akustického alarmu, je často doplňkem paralyzéro) [35].

3.1.3 Ostatní materiál

Prostředky mimo zbraně a obranné prostředky se volí dle vykonávaného druhu práce. Mezi důležitý materiál však patří lékárnička, pouta (kovová, plastová), svítlna a nůž. Nůž není zařazen mezi zbraně, protože žádní pracovníci SBS nejsou školeni v používání nože jako zbraně. Jedná se o stejný důvod, proč lidé nosí u sebe nůž i v běžném životě. Vhodnou volbou je tedy menší zavírací nůž, který lze nosit v kapse nebo v pouzdře na opasku.

V zemích kde působí členové SBS jako kontraktoři je celá jejich výbava sestavená docela jinak než ve zdejších podmínkách. Zejména není jejich hlavní zbraní krátká zbraň. Primární zbraní je dlouhá zbraň, nejčastěji karabiny nebo útočné pušky, a pistole je až zbraň sekundární. Také jejich taktické vybavení nesestává pouze z pout a vysílačky jako je tomu u zdejších členů PKB, jejich materiál je mnohem obsáhlejší. Nosí s sebou například taktické vesty, nosiče plátů a jiné prvky balistické ochrany a používají kvalitnější spojovací prostředky, jako je tomu na obrázku.

Obr. 13. Rozdíl ve výbavě kontraktora a strážného [17]

3.2 Manipulace se zbraněmi a obrannými prostředky

Uměním ovládat svěřený či užívaný materiál se docílí dokonalého naplnění podstaty, k níž byly prostředky určeny, tedy umění ovládat drženou zbraň a obranné prostředky. Jak již bylo zmíněno, to, že někdo vlastní zbraň neznamenaá, že ji umí správně používat.

3.2.1 Manipulace se zbraní

Je velmi důležité mít nadřilovanou činnost tasení zbraně, jelikož se pistole musí nosit skrytě, tzv. concealed carry. Ze skrytého nošení je komplikovanější pistoli vytáhnout, oproti tzv. open carry (zbraň nošena viditelně – policie, armáda), kdy je pistole volně dostupná. Při skrytém nošení jsou totiž zapotřebí obě ruce, kdy slabá ruka (ruka, která na zbrani dotváří úchop) odkrývá šat a silná ruka (ruka, která ovládá spoušťový mechanismus zbraně) vytahuje zbraň z pouzdra. Je potřeba takovou činnost trénovat, jelikož vytažení zbraně ovlivňuje spousta faktorů od zvoleného oblečení až po omezenost prostoru. U neskrytého nošení je činnost jednodušší, protože vytažení z pouzdra nic nebrání a tak slabá ruka hned na zbrani dotváří úchop. Při dostatečném tréninku je rozdíl doby vytažení z pouzdra u concealed carry a open carry velmi malý.

Ovládat dokonale vytažení a samotnou manipulaci se zbraní je nesmírně důležitá záležitost. V první řadě to může rozhodnout o výsledku konfliktu. Zároveň se zvýší emoční připravenost zbraň použít a zkrátí se také čas na přichystání zbraně, což má vliv na vzdálenost, kterou útočník k obránci urazí, jelikož z bezprostřední blízkosti nemá smysl používat krátkou palnou zbraň.

Velmi trénovaný člověk je schopen za necelou vteřinu vytáhnout zbraň a přesně vystřelit viz obr. 14. – 16. Na obrázku je použit appendix carry – volba uložení zbraně za opaskem na střed břicha. Je to jeden z nejvhodnějších způsobů uložení zbraně [18].

V první části zaujímá bojový postoj. Ruce má nad úroveň loktů, aby byly připraveny krýt hlavu a zároveň je mohl používat k úderům. Nohy jsou rozkročeny na úroveň ramen, díky čemuž má obránce velkou stabilitu a je schopen rychlých úhybných manévřů [18].

Obr. 14. Obránce zaujímá bojový postoj [18]

Ve druhé části agresivně vytahuje slabou rukou spodní lem trička. Tímto pohybem si zajistí volnou cestu ke zbrani a silnou rukou na ní utvoří úchop tak, aby ji mohl z pouzdra vytáhnout. Je důležité, aby vyhrnování oděvu a sahání po zbrani byl jeden krok, tedy aby tato činnost probíhala zároveň a nebyla dělána postupně [18].

Obr. 15. Obránce sahá po zbrani [18]

Ve třetí poslední části je dotvořen úchop na zbrani slabou rukou a je zaujímán střelecký postoj a vedení střelby proti útočníkovi [18].

Obr. 16. Obránce vede palbu [18]

3.2.2 Manipulace s obrannými prostředky

Zde platí to samé co u manipulace se zbraní. U používání obranných prostředků je menší riziko zranění sama sebe, jako tomu může být u špatné manipulace se zbraní, i tak je však důležité mít za své rychlé a efektivní připravení obranných prostředků k aktivní obraně. Rychlost opět může rozhodnout o výsledku konfliktu.

Například u používání obranného spreje se nejedná o bezhlavé stříkání látky obsažené ve spreji do obličeje útočnicka. Platí zde několik zásad. Podstatné je, aby se obránce před prvním použitím samotného spreje nadechnul a přivřel oči, zamezí tak možnému vdechnutí látky nebo zasažení očí.

3.3 Volba uložení

Nošení prostředků obrany či zbraní je individuální záležitostí. Stejně tak jako každému vyhovuje jiný druh pohybu, při volbě uložení je tomu stejně. Existuje několik druhů jak obranné prostředky a zbraně nosit, vše však záleží na druhu práce a prostředí, ve kterém se pracovník SBS bude pohybovat. Při vykonávání osobní ochrany má osobní strážce zbraň obvykle v saku, v triku uzpůsobeném k nošení zbraně či skrytém pouzdře za opaskem nebo na těle, viz obrázky 17 a 18. Osobní strážce samozřejmě nemusí být pouze ozbrojen, obranné

prostředky však z estetického důvodu musí nosit skrytě. Volí tedy například krátký diskretní teleskopický obušek.

Obr. 17. Elastický opasek pro skryté nošení [19]

Obr. 18. Spodní tričko pro skryté nošení zbraně [20]

Soukromé bezpečnostní služby zajišťující bezpečnost například na společenských událostech jako jsou festivaly a koncerty jsou většinou k rozeznání od návštěvníků tak, že mají uniformu s logem společnosti nebo nápisem „security“. Tímto je všem jasné, že jsou tyto lidé

na místě s úkolem udržení bezpečného průběhu akce, proto není důvod nosit obranné prostředky, pouta atd. skrytě. Pro palné zbraně samozřejmě platí, že musí být nošeny skrytě, u obranných prostředků tomu tak není.

Z rozhovoru s jednatelem místní SBS bylo zjištěno, že jeho zaměstnanci obvykle nosí teleskopický obušek v otočném plastovém pouzdru na opasku, na straně ruky, kterou obušek používají. Je to z důvodu kratší dráhy k obušku a lepší dosažitelnosti. Bylo však také sděleno, že on sám by si dokázal představit vytažení obušku z pouzdra do kříže, to znamená, že by měl obušek uložen na straně slabé ruky a při vytahování by jej rovnou rozvinul. Lze to tedy považovat za individuální záležitost, kdy obvyklým nošením je myšleno takové nošení, kde je teleskopický obušek umístěn na straně silné ruky. Podstatné je, aby dokázal pracovník PKB co nejrychleji vytáhnout teleskopický obušek a byl schopný jej efektivně použít.

3.4 Taktika vedení boje s využitím techniky

V této podkapitole jsou rozvedeny činnosti upravující taktickou výhodu obránce vůči protivníkovi. Výstupem diplomové práce je obrana proti jednomu neozbrojenému útočníkovi, což je základní situace, je však podstatné jiné případy zmínit a uvést.

V boji obecně platí, že čím je útočník blíž, tím jednodušší techniku obránce musí použít. Jednoduchou technikou se rozumí taková, která razantním a nejrychlejším způsobem eliminuje další možné napadení útočníkem, a to hlavně proto, že každá akce je rychlejší než reakce a bez neznalosti taktického využití prostoru není tedy čas na rozmyšlení se, jakou techniku použít. Ne vždy je taková technika "čestná", a slušní lidé mají v sobě zakomplexovaný smysl pro "fair play", tedy jim je cizí nečestné chování. Z toho důvodu je podstatné, aby se kultivovaný člověk zachoval stejně, jako útočník, jehož pohnutky jsou nízké a pokřivené. Obránce se nesnižuje na jeho úroveň, nežádal se o napadení útočníkem, ale musí využít primitivních a nekvalifikovaných technik, jako například kousání, škrábání, napadání genitálií či očí a pro danou chvíli působit stejným nebo ještě více hrubším násilím, než jakým působí útočník. V případě nutnosti odvrácení fyzického násilí je totiž vytyčen jediný cíl v této situaci a to je vítězství, v některých případech i přežití [4].

K základním taktickým prvkům patří:

- zrušení akce protivníka,
- použití výhodnějšího technického prostředku
- blokování či oslabení zrakových vjemů [4].

Při zrušení akce protivníka útočník ztrácí čas, který obránce využívá ve svůj prospěch a k zahájení protiútoků [4].

Obr. 19. Zrušení akce protivníka blokem [vlastní zdroj]

Využití silnějšího technického prostředku bývá obvykle dáno prodloužením dosahu obránce, tedy použitím krátké palné zbraně, hole, klacku nebo židle proti zbraně s kratším dosahem, jako je nůž nebo střep. Obránce tak dokáže zasáhnout útočníka na větší vzdálenost než on jeho. Stejná zásada platí při obraně proti úderu za využití kopu [4].

Obr. 20. Využití silnějšího technického prostředku pro obranu [vlastní zdroj]

Napadení zrakových vjemů útočníka, například píchnutím do očí nebo oslněním silným zdrojem světla zejména za šera či v noci, bude mít za následek, že útočník ztratí přehled o

situaci. Takovým krokem obránce získá čas k podniknutí protiútoků, při silném zasažení očí může dojít k eliminaci protivníka [4].

Obr. 21. Napadení zrakových vjemů útočníka [vlastní zdroj]

Existují i složitější taktiky jako odvedení pozornosti útočníka, využití terénu a využití zpoždění v útočnickově akci. Tyto však spadají do kategorie trénovaného obránce, který při napadení racionálně uvažuje, má praxi s řešením takových situací a nejedná pouze na základě svého instinktu, ale staví také na svých zkušenostech s bojem [4].

3.4.1 Taktické zásady pro vedení boje s neozbrojeným útočníkem

Je podstatné, pokud se obránce nerozhodne pro útok při střetném boji, aby udržoval neustále výpadovou vzdálenost, tedy takovou, kdy útočník, pokud chce zasáhnout, se musí přiblížit na mez zásahu. Mez zásahu činí 120 centimetrů. S každým útokem obránce musí obnovit výpadovou vzdálenost a případný protiútok provádí po nezdařeném doznívajícím útoku útočníka. Při střetném boji ze vzdálenosti, která činí asi 100 cm, již obránce může zahájit protiútok [4].

Obr. 22. Ústup před útočnickovým úderem [vlastní zdroj]

Pokud je vzdálenost po odvráceném nebo nezdařeném útoku hodně krátká, tedy 20 až 50 cm, musí vést protiútok okamžitě nejrychlejším a nejjednodušším prvkem přímo [4].

Obr. 23. Protiútok na krátkou vzdálenost [vlastní zdroj]

3.4.2 Taktické zásady pro vedení boje s útočníkem ozbrojeným nožem

Pokud útočník nemá zbraň připravenou, tedy si ji připravuje nebo vytahuje, zkušený obránce již může zahájit protiútok zachycením nebo blokováním ruky, která se snaží vytáhnout zbraň nebo ji drží. Tento způsob je však poměrně riskantní a zahrnuje zneškodnění útočníka účinnou a bolestivou technikou, jako je lámání zápěstí. Při nízké či žádné úrovni zkušenosti obránce je důležité se z takového boje vyvázat, například útekem, kdy ke střetu nedojde nebo využít útěk k nalezení účinnějšího prostředku s delším dosahem (židle, palice). Vhodným řešením střetu s takto ozbrojeným útočníkem je tedy použití účinnějšího prostředku nebo kopy. Nůž totiž jen nepatrně prodlouží vzdálenost, na kterou může útočník účinně zaútočit, správně vedený kop může obránce použít na větší vzdálenost, než je útočník schopen použít nůž [4].

Obr. 24. Blokování útočnickovy akce – vytáhnutí nože [vlastní zdroj]

3.4.3 Taktické zásady pro vedení boje s útočníkem ozbrojeným krátkou palnou zbraní

Vyhýbání se útočnickovi – střelci, který je rozhodnutý obránce střílet na vzdálenost 5 až 12 metrů je naprosto nereálné, jediná šance jak neutrpět fyzické zranění je zkrácení vzdálenosti nebo útěk s tím, kdy obránce doufá, že jej útočník nezasáhne. Podstatná je však obrana proti střelné zbraní tehdy, když útočník nemá v plánu okamžitě střílet, ale spíše oběť zastrašit nebo ji zbraní blokovat. V takových případech z praxe dochází k výstřelu, jen pokud dojde k úlekové reakci útočníka nebo k pocitu ohrožení [4].

„Zásadní podmínkou pro uplatnění účinné obrany proti namířené střelné (i palné) zbraní je zkrácení vzdálenosti směrem k útočnickovi, a to pod mez zásahu, to je pod cca 120 cm. Z této vzdálenosti je možné uplatnit účinnou obranu s téměř stoprocentní jistotou na úspěch. Je prokázáno, že útočník vystřelí nejdříve (a to při vysoké koncentraci pozornosti na ohrožovaného) za cca 0,2 sekundy od počátku příjmu signálu o svém ohrožení (jde o fyziologicky dané opožděné reagování na podnět – v našem případě na obranný pohyb), a to i v případě, že obranu (ze strany napadeného útočný zásah ve smyslu obrany) očekává [4].“

Pokud útočník nemá zbraň zcela přichystanou, obránce musí okamžitě vést vlastní útok a to tak, že zkrátí vzdálenost pod mez zásahu, uchopí ruku se zbraní nebo ji blokuje a pohybuje se do prostoru ztíženého zásahu. Poté musí být nasazena účinná páka nebo přesný silný úder. Pokud je útočník připraven k výstřelu, a je daleko natolik, že čas potřebný ke zkrácení vzdálenosti by přesáhl 0,2 sekundy, existuje riskantní možnost, kdy se využívá útočnickovi nepozornosti, prodlevy v jeho reakci a uklidnění útočníka a zároveň nenápadné pohyby k útočnickovi zkracující vzdálenost [4].

3.5 Typové situace

„Sebeobranné techniky lze tedy adekvátně použít v takových situacích, kdy útok trvá (byl již útočnickem zahájen, je s napadeným fyzicky v kontaktu a atakován a je tedy nutné jej fyzicky odvracet) nebo přímo hrozí, tj. má bezprostředně nastat. Jak však aplikovat do praxe stav „hrozícího útoku“? Kdy nastává ten okamžik objektivní „hrozby útoku“ [4]?“

Přímo hrozící útok, je obvykle možné charakterizovat určitými znaky, kterými potenciální agresor projevuje své úmysly napadení. Za takové projevy lze považovat verbální napadení, výhrůžky, uchopení zbraně a jiné. Tyto je možné pozitivně vyhodnotit jen za takových podmínek, kdy je útočník v zorném poli obránce, tedy pod kontrolou. Na takové chování však nelze aplikovat protiopatření, tedy samotnou aktivní obranu, ale pro odrazení fyzického napadení je důležité, aby útočník, který není ozbrojen palnou zbraní, zkrátit vzdálenost od obránce na 120 centimetrů, což JUDr. Zdeněk Náchodský nazývá jako mez zásahu. Na tuto vzdálenost je už reálné vedení útoku, například kopnutí. Pokud je útočník ozbrojen palicí, holí nebo obuškem, je tato vzdálenost prodloužena o dosah takového předmětu [4].

Na obrázku v kapitole 2 jsou uvedeny všechny důvody pro agresivitu a násilí proti člověku. Zejména u případů s rasovým či náboženským podtextem nebo v případech, kdy si agresori napadením upevňují pozici ve skupině, jsou útoky vedeny napřímo. Tedy tak, že

obránce o útočnickovi, popř. skupině útočníků ví. Taková situace se nazývá střetný boj, oba nebo všichni aktéři o sobě ví a mají tak stejné možnosti nachystat se na nadcházející souboj. Tento druh útoku obvykle začíná pokřiky a nadávkami, postupně graduje přes strkání až po údery [10].

Pro motiv okradení, přepadení, znásilnění nebo pomsty útočník obecně raději využije možnosti přepadu ze zálohy. Není totiž v jeho zájmu, aby mu oběť při útoku kladla nějaký odpor, jako tomu je u střetného boje, kdy se útočník s obráncem poměřuje. Útok ze zálohy je nebezpečný z toho důvodu, že je velmi obtížné, téměř nemožné na něj včasné reagovat a odrazit jej. Útočnickovou hlavní výhodou oproti obránci je moment překvapení, což je ve většině případů rozhodujícím aspektem [4].

Místo, které si útočník vybere pro napadení oběti, se liší podle povahy útoku. U příležitostného napadení, za účelem okradení, útočník nebere tolik ohledy na okolí, jde mu o rychlou akci, kterou plánuje za pochodu. Zneužívá neopatrnosti oběti, za kterou může stát opilost, sluchátka v uších nebo nezáměr o okolí. Místa, na kterých došlo ke znásilněním nebo pokusům o znásilnění, jsou obecně opuštěné uličky, parky a jiná liduprázdná místa zejména v nočních hodinách. Mezi skupinami organizovaného zločinu a podsvětí, mohou být útoky na oběti směřovány tak, aby je naopak vidělo co nejvíce lidí (zde se jedná o formy vyhrožování, které používá mafie) [4].

3.6 Charakteristika útočníka

Charakteristika útočníka, jeho vzhled, chování a způsob napadení bude rozdílný u podstaty útoku, tedy záměru útočníka. Agresor, který opakovaně vyvolává konflikty, to dává najevo již svým vzhledem. Vyhledává rvačky z důvodu hierarchického postavení ve skupině nebo okolí, vítězstvím v bitkách si buduje u ostatních respekt. Ne neobvyklým jevem je, že tento násilník není pouze pouliční rváč, ale navštěvuje kluby bojových sportů. Mimo ring se tedy poměřuje se soupeřem i na ulici. Běžně nosí oblečení s agresivní nebo nacistickou tematikou [4].

Příležitostný násilník je člověk bez morálních zásad, který má z nízkých pohnutek vidinu rychlého zbohatnutí okradením. Může se také jednat o narkomana, který rychle potřebuje hotovost, k čemuž ho nutí abstinenční příznaky. Vzhled takového člověka nebude přímo slušný, ale taky ne výstřední. Odhalit takového člověka je možné podle trhaných pohybů, výrazu očí a mluvy [4].

U znásilnění napadené ženy uváděli, že ve většině případů šlo o člověka, co byl slušně oblečený a nepůsobili špinavě, odpudivě nebo otrhaně a bylo těžké je na první pohled rozpoznat a vyhodnotit jako násilníky. Výška útočníků podle dotázaných žen byla mezi 166 až 180 centimetry, při průměrné výšce muže 175 centimetrů, což vyvrátilo názor, že k napadení se sexuální motivem se uchylují jen muži s komplexem z podprůměrné výšky. Překvapivým zjištěním bylo, že postavu měl útočník "normální", čímž se nepotvrdila domněnka, že znásilňují jen muži, kteří si díky své postavě jen těžko seženou partnerku. Rozhodující faktor pro spáchání takového činu je tedy duševní stav, který ve spoustě případů byl navíc ovlivněn alkoholem [4].

Ženy jako agresorky vystupují velmi neobvykle a ojedinělé případy jsou většinou ženy pod vlivem alkoholu nebo drog, či žena trpící nějakou duševní nemocí. Příklad z praxe, kdy za tři roky práce u SBS byla agresorkou žena. Ta byla zjevně opilá, možná i pod vlivem drog. Na poklidném plese se chovala nadmíru hlučně a slovně napadala ostatní účastníky zábavy. Na výzvy, aby zanechala nevhodného chování, nereagovala a stejně tak odmítala jít vyřešit situaci se členy ostrahy mimo bavící se společnost. Za pomoci jejího partnera se jim povedlo dostat ženu pryč ze společenské akce, venku však začala napadat členy ostrahy včetně jejího partnera. Žena byla až nepřičetná a partner slíbil, že se o ženu postará a odvede ji z akce pryč. Aby nedošlo k nežádoucím situacím, byli tito dva sledováni až na konec areálu. Po celou cestu ven z areálu žena slovně a fyzicky napadala svého přítele pěstmi a kopy. Její partner úderů přijímal a prosil ji, ať se chová, jeho slovy, normálně.

Dílčí závěr

Třetí kapitola byla zaměřena na analýzu samotného problému, tedy vzdálenosti a času. Tyto faktory jsou ovlivněny spoustou věcí, od druhu útoku, přes znalosti útočníka a jeho vzdálenost od obránce až po prostředky, které má obránce k dispozici, aby dokázal odvrátit hrozící nebo trvajícím útok. Za zvlášť přínosnou část kapitoly lze považovat část o taktických možnostech obránce, ze kterých vyplývá, že aby byla obrana efektivní, musí se obránce aktivně pohybovat, pokud útok začíná z bezprostřední blízkosti. Dále také využívat možnosti improvizovaných prostředků, kterými zvýší své šance na odvrácení útoku. Zvýšení šancí obvykle znamená převýšení útočné síly protivníka, protože jak již bylo několikrát zmíněno, obrana, aby byla účinná, musí být vždy silnější než útok. U podkapitoly Volba uložení byla podstatná zejména část uložení zbraně. Je potřeba mít na paměti, že palná zbraň musí být nošena v soukromém sektoru skrytě, jak to je dané v zákoně o zbraních. Proto je důležité zvolit takový způsob nošení zbraně, kterým lze docílit toho, že zbraň bude vždy skryta a

nedojde k nechtěnému odkrytí. Zároveň musí být zbraň uložena tak, aby v případě potřeby její vytažení zabralo co nejmenší čas. Z toho vyplývá jak moc důležitá je manipulace se zbraní a obrannými prostředky, protože čas potřebný k jejich vytažení může být v těchto případech rozhodující v eliminaci útočníka. V kapitole byla manipulace rozepsána navíc tak, že pokud obránce není schopen ovládat svěřené prostředky, nedokáže plně využít jejich potenciál. Díky tomu mu můžou buď překážet, nebo, a to zejména u zbraně, může být nebezpečný sám sobě nebo svému okolí.

4 OBVYKLÉ ZPŮSOBY ŘEŠENÍ KONFLIKTU

Tato kapitola je zaměřena na specifikaci nejvhodnější zbraně, obranného prostředku a techniky proti útočnickovi s ohledem na vzdálenost a čas. Ke každé variantě je také doplněno, kde na těle útočnicka jsou místa, která mu dle povahy protiútoky zabrání v další útočné akci. Další částí jsou možnosti obránce a útočnicka, kterými obvykle oba disponují.

4.1 Výběr nejvhodnější zbraně, obranného prostředku a techniky obránce s ohledem na časové a distanční možnosti

Existuje široké spektrum zbraní, obranných prostředků a technik. V této podkapitole jsou vyspecifikovány nejvhodnější varianty u každého zastoupení, protože ne každý technický prostředek je vhodný použít k obraně nebo jako zbraň s ohledem na vzdálenost. Stejně tak je tomu i u technik v obraně v situaci pro tuto diplomovou práci, a sice že útočník bude neozbrojený. Vhodným zástupcem u zbraně je pistole, teleskopický obušek za obranné prostředky a u techniky lze aplikovat více možností, jako kopy, údery, strhy a páky, kdy jednotlivé techniky jsou více či méně vhodnější vzhledem ke vzdálenosti útočnicka.

4.1.1 Pistole

Pokud je pistole používána správně a díky tvrdému tréninku obránce pistolí dokonale ovládá, lze ji považovat za nejúčinnější obranný prostředek vůbec. Je však důležité zmínit, že čím účinnější je prostředek, tím náročnější je cesta k dokonalému umění tento prostředek ovládat. Byl zvolen model ALFA Defender od výrobce ALFA – PROJ. Pistole je ve velikosti compact a ráže je 9x19 mm.

Obr. 25. Alfa DEFENDER 9mm Luger [vlastní zdroj]

Dle několika měření seržanta Dennise Tuellera je v zájmu obránce minimální vzdálenost pro vedení efektivní palby, pokud se útočník bude přibližovat, 21 stop, tedy necelých 6 a půl metru. Takové číslo platí pro policistu, který je vycvičený v činnosti se zbraní, tedy v manipulaci a v obranné střelbě. Tuellerovo pravidlo má však odlišné podmínky pro splnění, například je zbraň tasena z open carry (tedy z takového pouzdra kdy zbraň není nošena skrytě) a slouží jako obrana proti noži. Dr. Bill Lewinski z výzkumného střediska v Minnesotské státní univerzitě přezkoumal toto pravidlo a došel k několika závěrům, a sice že pro mnoho policejních důstojníků není pravidlo reálně zvládnutelné, že se musí neustále prohlubovat tréninkem a že od dob první interpretace pravidla (1989) došlo k několika nesprávným vyložení a došlo tak k jeho poškození [37].

V Americe později došli k závěru, že častou chybou amerických policistů (pro které bylo původně Tuellerovo pravidlo situováno) bylo, že se nepohybovali, tedy stejně, jako obránce pro tuto diplomovou práci. Z toho důvodu existovala spousta studií, která vyvracela toto pravidlo. Původně však bylo pravidlo vymyšleno tak, že policista před útočníkem musel uhýbat, musel se pohybovat, aby prodloužil vzdálenost a získal tak čas na vytažení a použití zbraně. Tehdy mělo toto pravidlo smysl, a bylo pro policii funkční [1, 37].

Pokud je tato minimální vzdálenost překonána, tak ji obránce buď musí uměle prodloužit (využije prostor kolem sebe, spadne na záda a střílí vleže, apod.) a může tak bezpečně vést palbu nebo, jak je tomu v případě této práce, kdy obránce stojí na místě, již nemůže použít pistoli pro obranu, aniž by riskoval ohrožení okolí nebo by efektivně vedl palbu. Není

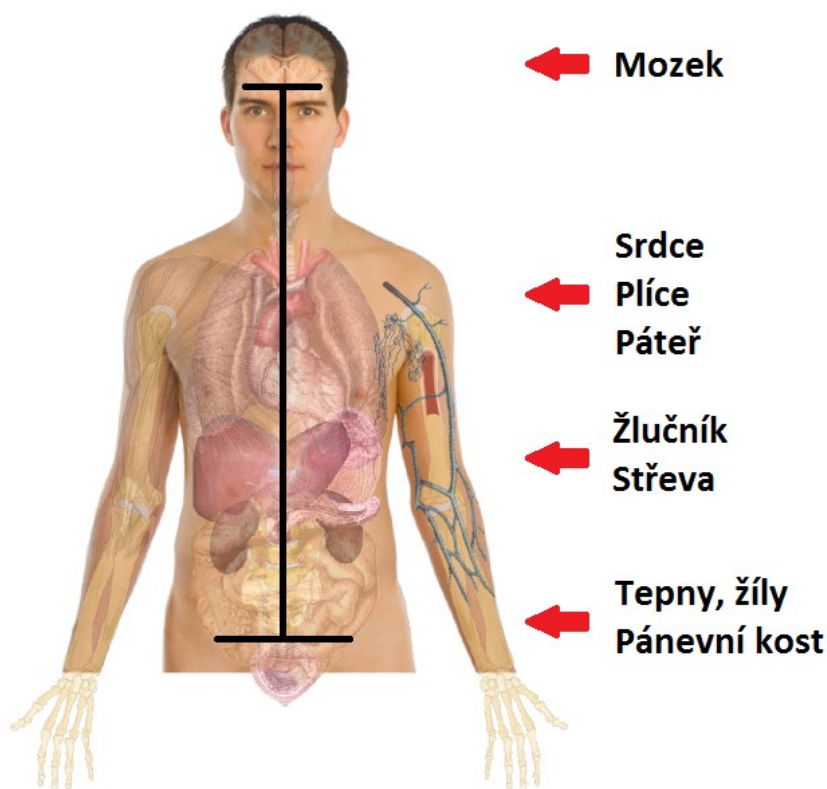
samozřejmě dogma, že pokud je minimální vzdálenost kratší než 21 stop, automaticky není průměrný obránce schopen zasáhnout. Pouze se rapidně zvyšuje šance fyzické újmy obránce nebo na nepřesný zásah, který může mít fatální následky pro okolí [37].

Maximální vzdálenost pro průměrně vycvičeného obránce na obrannou střelbu, s ohledem na bezpečnost, je dána kolem 20 metrů (terč č. 8 vpřed běžící figura byl zasažen na 20 metrů ve 100% případech střelby). Pokud by útočník zkracoval vzdálenost, tak průměrně fyzicky zdatný člověk vzdálenost 50 stop (15,2 metru) dokáže překonat za 3,7 vteřiny nebo o něco méně (pro představu, hráč americké národní fotbalové ligy dokáže uběhnout 36,5 metru – 40 yardů za 4,5 vteřiny). Člověk se znalostmi obranné střelby na vysoké úrovni dokáže tasit ze skrytého nošení a přesně zasáhnout za 0,97 vteřiny. To znamená, že se k němu útočník přiblíží o necelých 5 metrů, za těchto podmínek. U průměrně trénovaného obránce je čas vytažení a vystřelení 1,4 vteřiny. Zbýlý čas je dostatečně dlouhý k dalšímu zasažení útočníka při dodržení všech zásad pro mířenou střelbu. Zároveň jsou hrozby plynoucí z postterminální balistiky při průstřelu útočníka omezeny na minimum [37].

V případech této diplomové práce byly vzdálenosti ověřeny při takových okolnostech, že obránce má nadřilovanou činnost vytažení zbraně ze skrytého nošení (jak již bylo zmíněno, zbraň musí být v civilním sektoru nošena skrytě, jak to vychází ze zákona o zbraních), a že měl zbraň ve stavu připravena, tj. zásobník ve zbrani a náboj v nábojové komoře, viz kapitola 5. Mezi odborníky často dochází k rozdílnému názoru, zda nosit zbraň připravenou nebo pouze nabitou (zásobník je ve zbrani, ale náboj není v nábojové komoře). Pokud však obránce ví, že se bude pohybovat v prostředí, kde je reálná hrozba napadení, bude mít zbraň připravenou. V běžném životě ji může nosit jen nabitou, protože s tréninkem lze natažení závěru zbraně, čímž zbraň uvede do stavu připravena, zakomponovat do samotného vytažení zbraně ze skrytého nošení a čas měřený od vytažení z pouzdra a vedení palby bude téměř stejný nebo jen o zlomky vteřiny delší.

Podle statistik trénování policisté z NYPD (newyorská policie) v 20% případů použilo nějaký druh mířené střelby a v 70% případů obranné střelby stříleli instinktivně. Pokud bude bráno v úvahu, že policisté jsou vytrénováni na vysokou úroveň, průměrně trénovaný obránce v civilním sektoru bude muset mít dostatek času na to, aby dokázal zamířit a nestřílel instinktivně. Instinktivní střelba totiž zvyšuje riziko ohrožení jiných lidí. Nemusí být vždy nepřesná, ale toto riziko je vyšší než u mířené střelby. Stejně tak obránce musí vědět, kam do těla útočníka střílet [38].

Otázkou tedy zůstává kam vést palbu na útočníka? Na obrázku je vyznačeno písmeno „I“, které znázorňuje oblasti, na něž by měla být vedena střelba. Přesný zásah do těchto míst je nejničivější a vede k okamžité eliminaci útočníka. Jsou to totiž místa, kudy je vedena nervová soustava. Na internetových fórech o obranné střelbě se lze dočíst, že nejspolehlivější je varianta „dva do hrudi, jeden do hlavy“ – tedy první dva výstřely směřovat na hrudník a třetí na hlavu. Pokud však útočník po prvních dvou zásazích bude padat k zemi, může se stát, že třetí střela nenajde svůj cíl, tedy útočnickou hlavu. Zásah do hlavy je bezesporu vysoce efektivní, projektil jakékoliv ráže, který pronikne do mozku, s největší pravděpodobností útočníka okamžitě vyřadí. Problém je v tom, že hlava představuje malý cíl, a šance na přesnost zásahu, s ohledem na psychickou a fyzickou zátěž při napadení, bude procentuálně velmi nízká. Nejúčinnější je tedy střelba do centrální oblasti v oblasti prsou nebo pánve (po zásahu do oblasti pánve útočník padá dopředu a to při použití jakékoliv ráže) [1].

Obr. 26. Oblast „I“ kam vést střelbu [vlastní zdroj]

Jak již bylo zmíněno, k zastavení útoku dojde tehdy, až když útok znovu nemůže nastat. Může se stát, že jeden přesný výstřel nebude dostatečně účinný a útočník nadále bude pokračovat v útoku. Vhodnější variantou je tedy vždy vystřelit dvakrát za sebou, v lepším případě dvě dvojice střel. Ať už za účelem zmíněné zastavovací schopnosti nebo z důvodu, že by některé, zejména první střely, netrefily útočníka [1].

Výše zmíněné varianty kam mířit a vést palbu na tělo útočníka byly pro případ, kdy je cílem útočníka zastřelit, ať už z důvodu převahy nebo z důvodu, že útočník byl ozbrojen a chtěl obránce zabít. Obránce vycvičený na vysokou úroveň však nemusí obránce vždy zabít. Ten míří na končetiny – nártu, stehna, klouby, atd. a při jejich zásahu následuje technika (úder, kop, stržení), kterou útočníka dostane na zem stejně jako po zásahu do oblasti "I". Do této oblasti je však potřeba vést palbu vždy, když je útočník ozbrojen palnou zbraní [1].

4.1.2 Teleskopický obušek

Silný úder teleskopickým obuškem do hlavy nebo krku může člověka zabít. Oproti krátké palné zbraně, kdy obránce míří na útočnickovi vitální zóny, to u teleskopu není pro zastavení útoku beze zbraně nutné. Pokud je útočník ozbrojen, je potřeba mířit na takové zóny na jeho těle, které při zásahu mohou způsobit smrt. Útočník by samozřejmě po několika zásazích střelami z pistole do dolních končetin nebyl schopný dalšího útoku, problém je však v zasažení nohou, jejichž zásahová plocha není tak velká jako je tomu u trupu. Teleskopem však zasažení končetin úderem není problém ani pro průměrně vycvičeného obránce, lze tak útočníka zneškodnit a přitom co nejvíce šetřit jeho život.

Teleskopický obušek o délce 21 palců (53,3 centimetrů) je tupá zbraň. Rukojeť je dlouhá 21 cm, neznamená tedy, že dosah díky obušku bude půl metru. Pokud bude rukojeť držena uprostřed, teleskopický obušek prodlouží dosah, na kterou lze útočníka zasáhnout, zhruba o 40 centimetrů. Ve výsledku je tedy obránce schopen zasáhnout útočníka na vzdálenost 120 centimetrů, efektivně, s pevným postojem na 100 centimetrů. S používáním teleskopického obušku je ale spojeno i jeho vytažení a roztážení pouzdra, které trvá průměrně vycvičenému obránci 1,5 vteřiny, viz kapitola 5.

*Obr. 27. Ideální použití teleskopického obušku s vyznačením primární úderové části
[vlastní zdroj]*

Teleskopický obušek je možné použít i jinak než švihy mířenými na tělo útočnicka. Pokud útočník zkrátí vzdálenost od obránce natolik, že by obránce ztratil výhodu v možnosti zasáhnout útočnicka z větší vzdálenosti než on jeho, může použít druhou stranu obušku, a to část rukojetě. Úder touto stranou obušku je možné chápat podobně, jako úder pěstí ze spodu. Při takovém protiútoku je však už důležité mířit na horní pásmo, tedy na ramena, krk a hlavu. Tento úder totiž nemá takovou sílu jako zásah úderovou stranou. Vzdálenost nutná pro zásah je téměř stejná jako pro zasažení útočnicka rukou beze zbraně. Zároveň se zužuje možnost použití techniky na maximálně dva způsoby, viz kapitola 4.2.

4.1.3 Technika

Pro každou vzdálenost je nutné využít jiný druh techniky, jelikož se obránce nemůže hýbat. To znamená, že na velkou vzdálenost (větší než mez zásahu, tedy víc jak 120 centimetrů) může obránce využít hlavně nohou. Pokud se útočník přiblíží z velké vzdálenosti na mez zásahu, tak ze zkušenosti je ideálním řešením pro obránce je kop. Zejména přímé zastavovací kopy (tlačné kopy) spodem chodidla na střed útočnickova těla. Útočník tím ztratí rovnováhu a zároveň při zásahu do oblasti mečovitého výběžku (solar plexus) ho to může ochromit. Silný kop může vést dokonce k pádu útočnicka. Dalším, velmi účinným kopem je kyvadlový kop na genitálie, který dokáže spolehlivě vyřadit téměř každého útočnicka. Jelikož se jedná o základní techniky, jejich ovládnutí a efektivní použití není náročné na časový interval. Ten je v rozmezí 0,35 – 0,4 vteřiny.

Obr. 28. Zastavovací kop [vlastní zdroj]

Na střední vzdálenosti (60 – 120 cm) jsou dolní končetiny stejně účinné, jako na velkou vzdálenost, avšak jiným způsobem, a sice používáním kolen. Nejedná se tedy o kopy, ale o přímé „vystrčení“ kolene vpřed do oblasti břicha nebo genitálií. Lze samozřejmě zasáhnout i hlavu. Používání kolen v boji patří k pokročilejším technikám a takový zásah je ještě náročnější, protože je často nutné jej zkombinovat s klinčem (sevření útočníka zaklesnutím paží). Využití horních končetin je naprosto přirozená a tradiční záležitost na tuto vzdálenost. Údery jdou zasadit do těla útočníka téměř kamkoliv s tím, že primárně je vhodné mířit na obličej (hlavu), krk a trup.

Na tuto vzdálenost už je nutné použít blokování útočnickových úderů, tak jak je tomu na obrázku níže. Útočník totiž překonal mez zásahu a je tak schopný zaútočit bez toho aniž by se k obránci musel přiblížit.

Obr. 29. Blokování útočnickova úderu [vlastní zdroj]

Po zastavení prvního útoku přechází obránce okamžitě do ofenzivy a může například zasadit útočnickovi silný úder do těla, poté zachytit útočnickovu ruku a oblečení a zasáhnout kolenem útočnickova žebra nebo obličej.

Obr. 30. Protiútok po blokováném úderu [vlastní zdroj]

Není dogma, že je nutné používat jen kvalifikované údery pěstmi, ke kterým dochází ve většině rvaček. Spolehlivá technika k vyřazení útočníka rukou, je strčení prstů do očního bulbu, čehož lze dosáhnout s vynaložením minimálního fyzického úsilí.

Obr. 31. Zasažení útočnickových očí [vlastní zdroj]

Je předpoklad, že útočník se bude snažit z této vzdálenosti zasáhnout obránce naplánovaným způsobem (úder, stržení, sražení). Jsou tedy dvě možnosti. Buď obránce okamžitě přejde do ofenzívy a zastaví útočníka kopem (pouze pokud bude útok začínat z delší vzdálenosti – útočník se rozběhne). Za předpokladu, že by útok začínal hned ze střední vzdálenosti, by průměrně trénovaný obránce nestihl zasáhnout útočníka dříve, než on jeho. Proto se obránce musí uchýlit k blokování násilníkových úderů a po odražení útoku přejít do protiútku.

Obr. 32. Blokování útočníka a úder do hlavy [vlastní zdroj]

Střední vzdálenost už je kritická a náročná s ohledem na načasování. Nejde o složitost techniky ale o složitost situace, při které by průměrně trénovaný obránce ne vždy úspěšně odvrátil útok. Obránce tedy musí být hodně trénovaný, aby se ubránil. Zároveň by bylo náročné se bránit z této vzdálenosti (s ohledem na to že obránce se začíná bránit až po tom, co začne útok), takže zkušený obránce by začal zvětšovat vzdálenost od útočníka v kombinaci s bloky. Tímto taktickým krokem by získal čas na svůj protiútok. Pokud bude stát na místě, existuje proti zkušenému útočníkovi jen velmi krátké časové rozmezí pro samotnou obranu.

Z bezprostřední blízkosti (vzdálenost menší než 50 cm) lze použít už jen úder hlavou nebo s velkým omezením také horní a dolní končetiny. Útok z takové vzdálenosti, byť ze předu, se rovná obtížnosti obraně proti útoku ze zálohy. Jen s vytrénovaným instinktem a vysokou úrovní znalostí obranných technik se lze správně ubránit. V žádném případě však není možné, aby obránce stál na místě – musí se při takovém útoku umět pohybovat. Zároveň

platí, že obránce musí začít svoji akci dříve než útočník, jinak není možné správně zareagovat. Pokud obránce bude stát na místě, nemá šanci se ubránit z důvodu nedostatku času na zahájení protiútoků.

Pokud bude útok započnut již z této vzdálenosti (hádky, konflikt), a nebude veden efektivně (nebude nedostatečný na to, aby eliminoval obránce) je možné z této vzdálenosti vést protiútok, jak je to na obrázku. Zde však platí, že útok není silný a že začal v této vzdálenosti. Pokud by útočník na obránce běžel s úmyslem ho srazit nebo strhnout na zem, správně reagovat v této vzdálenosti by znamenalo pouze úhybný manévr, není však možné použít jakoukoliv techniku, protože je už velmi pozdě.

Obr. 33. Obrana na bezprostřední vzdálenost [vlastní zdroj]

4.2 Možnosti útočníka

Tím, že se člověk rozhodne napadnout někoho jiného, sleduje nějaké svoje zájmy – chce druhého okrást, pomstít se mu apod. Z takových důvodů si tedy přeje, aby jeho útok byl úspěšný a co možná nejúčinnější. Aby toho docílil, použije něco, co bude činit útok důraznějším. Použitý prostředek mu poskytne řadu výhod, od účinnosti přes provedení útoku až po vzdálenost, na kterou se bude útočník muset k obránci přiblížit, aby jej napadl. Útočník v reálné situaci bude mít tedy téměř vždy zbraň.

Pokud je útočník ozbrojen, vždy se zužují jeho možnosti k útoku. Je-li tedy ozbrojen tupou zbraní (palicí, obuškem), může útočit nanejvýš čtyřmi způsoby (udeřit delším nebo kratším koncem, strčit a hodit). To samé platí u pistole, kdy způsobem útoku může být buď střelba, nebo úder zbraní. To, že je u zbraní jen úzké využití neznamená, že nejsou účinné. Naopak jsou velmi účinné ale jen tehdy, pokud zasáhnou cíl tak jak mají, tedy aby obušek splnil účel, musí cíl zasáhnout. Vše je spojeno s faktorem času a vzdálenosti, zda útočník dokáže využít potenciál zbraně.

Široké spektrum možností k útoku má útočník beze zbraně. Pokud ví kam a jak udeřit na tělo obránce, bude pro obránce daleko těžší se mu ubránit, než kdyby byl ozbrojen. Podstatné je to, že obránce není schopen odhadnout, jakým způsobem bude veden útok. To samé platí pro nůž, který je sice zbraň, ale nepatrně prodlužuje dosah útočníka a funguje jen s malým zúžením techniky, kdy jeho účinky na těle mohou být fatální. Nůž je možné navíc velmi snadno skrýt a obránce nemusí vůbec tušit, že jej útočník drží.

Obr. 34. Útočník ozbrojený nožem [vlastní zdroj]

Vzhledem k tomu, že útočník vybírá místo, čas a způsob útoku, je ve značné výhodě. On bude vždy ten první, který začne konfrontovat druhého, čímž zahájí útok. Při přeapadení se spoléhá na to, že obránce nebude mít téměř žádnou šanci jakkoliv zareagovat. Lze se tady zmínit o “šestém smyslu“, což je vytrénovaná záležitost, která představuje buď vyhnutí se místům, kde by mohl hrozit útok, nebo útok očekávat a pak existuje šance na odražení útoku. Takový stav však může hraničit s paranoiou.

4.2.1 Přírozená technika útočníka

Podle některých výpovědí útočníků šel násilník nebo zloděj do akce vždy s jistým plánem, ale později, vzhledem k okolnostem, využil jiných, pro danou situaci vhodnějších prostředků. Mezi takto smýšlející patřili příležitostní gauneři, kteří za sebou neměli téměř žádnou kriminální minulost. Oproti tomu zloděj, který mohl být opakovaně trestán, využívá neustále té samé taktiky a nijak se nerozvíjí, protože mu to jednou vyšlo a od té doby to funguje. Aplikuje tedy stále dokola stejný postup ale pouze do doby, než mu přestane fungovat, tehdy teprve začne přemýšlet o jiném způsobu okrádání, přepadávání, znásilňování atd. [4].

Podle způsobu taktiky s využitím techniky v kapitole 3.4 je mnohem snazší pro průměrně trénovaného obránce se ubránit netrénovanému ozbrojenému útočníkovi krátkou palnou zbraní než neozbrojenému. Jak již bylo zmíněno, nejhorší situace nastává tehdy, kdy je útočník ozbrojen krátkou bodnou nebo sečnou zbraní, nejčastěji nožem. Platí tedy, že čím účinnější je prostředek útočníka, tím jednodušší obranu musí obránce použít. Například pokud má útočník krátkou palnou zbraň, nejjednodušší co může obránce udělat je zkrátit vzdálenost natolik, aby ji netrénovaný útočník nedokázal efektivně použít. Trénovaný agresor znalý jisté taktiky by samozřejmě dokázal udržet vzdálenost od obránce, nebo by dokázal efektivně použít krátkou palnou zbraň i na bezprostřední blízkost.

4.3 Možnosti obránce

Jak již bylo zmíněno, obrana, aby byla úspěšná, musí být vždy silnější než útok, ani ne stejná a rozhodně ne slabší. Je tedy podstatné, aby se obránce choval nečestně a násilně, a jestliže má možnost, tak za pomoci zbraní či obranných prostředků. Důležitý faktor však hraje úroveň znalosti v ovládnání takových prostředků, a pokud si obránce jejich použitím není jistý, nebo naopak ví, že k jejich použití je již pozdě, musí využít nečestných technik, viz kapitola 3.4.

Obránce, jako takový, se obráncem ani stát nemusí, pokud včas dokáže detekovat hrozbu. Schopnost vyhýbat se opět může hraničit s vyšší mírou podezřívavosti, je však možné se díky ní vyvarovat řešení situace profesní obrany. Vyhýbání se může spočívat zejména v omezení pohybu po liduprázdných částech města, a to hlavně ve večerních hodinách nebo v ustupování v situacích, které by mohly vyústit v konflikt. To je však z pohledu mimo profesní obranu. V PKB je takové chování nereálné, protože pracovník SBS se musí buď vyvazovat z konfliktů na vlastní osobu, nebo vstupovat do konfliktů mezi jinými lidmi.

Okolnosti pro tuto diplomovou práci jsou stanoveny jako základní, tedy že obránce bude stát na místě a bude reagovat až na útočnicko zahájení útoku. Zkušený obránce totiž dokáže takticky využívat prostor. Umí se pohybovat, klást útočnickovi do cesty překážky a bránit mu tak v tom, aby se k němu přiblížil. Takové okolnosti by měly za následek to, že časy změřené v kapitole 5. by se lišily. Stejně tak vzdálenost už by nebyla měřitelná, protože by se oba dva, jak útočník, tak obránce, pohybovali.

4.3.1 Strnutí, útěk, boj

Existují pouze tři reakce mozku na zásadní krize. Ve chvílích krize přebírá vše pod kontrolu limbické centrum mozku a dostávají se automaticky tělu přirozené reakce – zaútočit, utéct nebo zmrznout. Poslední reakce, tedy strnutí, je rozhodující pro nadcházející řešení krize. Totiž člověk strne vždy, když je ohrožen, co se však dá změnit je doba, po kterou bude neschopný reagovat. Elitní vojáci nebo osobní strážci jsou schopni reagovat natolik rychle, že by se čas, po který jsou zmrzli, dal počítat na zlomky vteřiny. Zkrácení doby strnutí lze dosáhnout pouze tréninkem a zkušenostmi nabytými při vystavování se takovým situacím [39].

U trénovaných lidí nebo u lidí často vystavovaných stresovým situacím je tedy reakční doba velmi krátká a to natolik že se to může jevit jako instinkt. Například, že by obránce mohl vědět, jakým způsobem jej při konfliktu útočník napadne. Není to pravda, zkušený obránce pouze vyhodnotí útočnickovy pohyby a díky zkušenostem může předpokládat následující útok (například po nakročení levou nohou bude následovat úder levou rukou). Rozdíl mezi reakční dobou a instinktem je takový, že instinkt je varovný systém, nutkavé účelné chování, kterým lze v tomto případě tušit hrozící nebezpečí, které však nebylo vycítěno žádným lidským smyslem. Instinkt se zintenzivňuje výcvikem, čímž se také zkracuje reakční doba [1, 4].

Anglický pojem Fight-or-Flight, ve volném překladu bojuj nebo uteč, vlastně přesně říká, jaké jsou možnosti řešení krize, tedy napadení. Ze strany policie je na lidi apelováno, aby pokud mají možnost útěku, utíkali, aby vyhověli požadavkům zloděje při násilném přepadení atd. Lze tedy utéct, pokud bude boj bezpředmětný (obránce je beze zbraně, stojí proti přesile, je pozdě na zahájení protiútku). Nicméně mohou nastat situace, kdy útěk není možný, ať už z morálních důvodů nebo kvůli ochraně blízkých či jiných zájmů. Je proto důležité, aby byl člověk připraven nejenom utíkat, ale také bojovat a čím bude kratší doba úleková reakce, tím větší má šanci na přežití nebo zneškodnění zločince.

4.4 Reálné situace

Pokud obránce nezná způsob útoku násilníka, je velmi těžké na něj správně zareagovat, jelikož útočník vede napadení tak, aby on měl co největší šanci na úspěch. Z takových důvodů se útočník před akcí ozbrojí a nepůjde k obránci tváří v tvář, ale zvolí raději nějaký druh přepadu nebo útoku ze zálohy [4].

Aby útočník zvýšil své šance na úspěch, tak si obvykle zvolí již od pohledu slabší oběť. Může se jednat o seniory, ženy nebo celkově slabší jedince. Snadným terčem se stávají také lidé, kteří nedbají zvýšené opatrnosti v místech, kde by se mohli vystavit útoku. Sluchátka v uších, telefonování nebo opilost jsou původem vzniku nedbalosti [4].

Útočník obvykle užívá stále té samé techniky, přičemž mění maximálně lokalitu nebo jen trochu upraví postup. Až v případě, že se mu útok nepodaří, je tomu tak zpravidla u krádeží, začne své postupy upravovat a měnit [4].

Dílčí závěr

V této kapitole byla zpracována důležitá část práce, a sice vhodné prostředky a vhodná technika k obraně. Vzhledem k tomu, že nejúčinnější zbraní pro profesní obranu je krátká palná zbraň, byla zvolena pistole ALFA Defender ráže 9x19 mm. Důležitou částí je označení míst na těle, jejichž zasažení obvykle útočníka vyřadí z boje. Jedná se o nezbytnou znalost v praxi obranné střelby. Stejně tak existuje široká škála obranných prostředků, tím nejčastějším a nejvhodnějším je teleskopický obušek, proto stojí za to, aby byly změřeny možnosti jeho využití. Vhodnou techniku lze vybrat podle vzdálenosti, na kterou útočník zahájí útok.

Z kapitoly vyplývá, že po překonání určité vzdálenosti již není pro průměrně vycvičeného obránce, který se nedokáže takticky pohybovat, možné, aby s ohledem na časové možnosti správně zareagoval a efektivně zastavil útok. To platí jak pro zbraň, tak pro obranný

prostředek a techniku. Pokud útočník útočí z takové vzdálenosti, že obránce má dostatek času na to, aby stihl správně zareagovat a nemusel se při tom pohybovat, jedná se o nejsnazší způsob obrany.

Je potřeba však zmínit fakt, že při řešení reálné situace na obránce působí spousta vlivů, jako vlohy, vycvičení, stres, či strach, které jdou jen velmi málo, nebo vůbec, nasimulovat. Z toho důvodu je nutné nepovažovat stoprocentní úspěšnost při střelbě na 20 metrů za relevantní, a je tak nezbytné, pro podmínky této diplomové práce, tuto vzdálenost zkrátit na 15 metrů, viz kapitola 5.

5 NÁVRH METODIKY ŘEŠENÍ VZDÁLENOSTI A ČASU

V této kapitole jsou v specifikovány podmínky, za kterých je měřen vliv vzdálenosti a času pro danou problematiku. Jedná se o základní okolnosti, kdy obránce začne reagovat na útok až po tom, co jej útočník zahájí. Obránce se zároveň při obraně nepohybuje, jelikož by nebylo možné stanovit přesné vzdálenosti a časy, pohybuje se tedy jen útočník a to směrem k obránci. Útočník je muž, který nenapadá člověka poprvé a jsou tak jeho metody měřitelné. Obránce je průměrně vycvičený, nepředpokládá však útok a tak reaguje až na akce útočníka. Měření začíná tehdy, když útočník zahájí útok nikoliv, kdy se obránce začíná bránit.

Typ obránce pro tuto diplomovou práci, stejně tak jeho chování, byl stanoven na průměrnou úroveň vycvičení. Hlavním důvodem je, že zapojení obránce vycvičeného na vysokou úroveň, by bylo neměřitelné. Protože například u krátké palné zbraně nehraje v jeho případě vzdálenost pro její použití téměř žádnou roli.

Výsledky měření v této kapitole jsou ověřením měření JUDr. Zdeňka Náchodského o výpadové vzdálenosti, mezi zásahu a účinné obraně beze zbraně a s teleskopickým obuškem. Bylo také změřeno, zda pravidlo 21 stop jako minimální vzdálenost, na kterou lze přesně použít krátkou palnou zbraň, je reálně účinné pro průměrně vycvičeného obránce. Zároveň je v této kapitole stanoveno, na jakou vzdálenost je reálně uvedenými prostředky vést účinný protiútok vzhledem k časovému intervalu, za který útočník danou vzdálenost překoná.

Vzdálenosti mezi obráncem a útočníkem jsou měřeny ze středu těla, tedy tam, kde má člověk těžiště. V reálných situacích totiž člověk nestojí s nohama u sebe, přirozeně je více či méně rozkročený. Co se týče útočníka, tak ten při pohybu k obránci (v tom případě se jedná o běh) má jednu nohu blíže k obránci než střed těla, meze zásahu a jiné vzdálenosti by tedy neplatili.

5.1 Typ útočníka pro daný problém

Útočník zvolený v této diplomové práci je standardní druh útočníka – útoky se mu daří, tím pádem dělá stále to samé, protože měl s použitou technikou útoku vždy úspěch. Není nijak zvlášť trénovaný, je nadprůměrný v tom, že je agresivní a není v akci poprvé. Práce nemůže být měřena s takovým druhem útočníka, který je v jeho činnosti poprvé, jelikož hodnoty nejsou měřitelné. Důvodem je hlavně nepředvídatelný způsob útoků či reakcí na protiútok.

Útočník je sportovně založený jedinec, 182 cm vysoký o váze 95 kilogramů, silný a více než průměrně fyzicky zdatný. To lze dokázat tím, že z podkapitoly 4.1.1. je patrné, že průměrně fyzicky zdatný člověk urazí 15 metrů za 3,7 vteřiny, kdežto měřený útočník v této práci tuto vzdálenost překoná za 2,8 vteřiny. Rozdíl je tedy necelá vteřina, za kterou by tento útočník dokázal urazit dalších 4,8 metrů. Útočník má také schopnosti rychle a tvrdě zasáhnout, umí využívat údery z boxu, jeho nejsilnější stránkou jsou tedy útoky, které vede z horních končetin.

Obr. 35. Útočník [vlastní zdroj]

5.2 Měření a grafické znázornění

Cílem měření v praktické části bylo zjistit, co obránce zvládne, když se na něj útočník rozeběhne s cílem jej napadnout. Jak je psáno v kapitole 4, není možné používat zbraň na libovolnou vzdálenost, protože je s tím spojena jistá praxe, čas na vytažení a zamíření atd. To samé platí u obranných prostředků a technik, vždy je možné se bránit jen na určitou vzdálenost a cílem této kapitoly je tyto minimální vzdálenosti najít a zdůvodnit. Z měření vyplyne, že správně lze reagovat pouze po určité vzdálenosti a pokud je tato minimální vzdálenost překonána, tak je to špatně a obránce musí být buď velmi trénovaný, aby ji vyřešil, nebo musí zvolit jiný způsob obrany.

5.2.1 Obrana s použitím pistole

V kapitole 4 je uvedeno, že průměrně vycvičený obránce dokáže přesně střílet na 20 metrů. Střelba na tuto vzdálenost však byla prováděna bez jakéhokoliv fyzického či psychického tlaku a s neomezeným časem na střelbu. Z toho důvodu byla maximální vzdálenost vhodná pro obrannou střelbu stanovena na 15 metrů. Pokud tuto hranici útočník nepřekoná, v zájmu bezpečné manipulace se zbraní není průměrně vycvičený obránce schopen s jistotou použít krátkou palnou zbraň k obraně.

Obr. 36. Vzdálenost 15 metrů je velmi rychle překonatelná [vlastní zdroj]

Opakovaným měřením bylo zjištěno, že útočník urazí vzdálenost 15 metrů za průměrně 2,75 vteřiny. Opakovaně byla měřena i doba, za jakou obránce dokáže vytáhnout zbraň ze skrytého nošení, zamířit a vystřelit. Průměrný čas je 1,38 vteřiny, viz tabulka. Průměrná rychlost útočníka byla 19,6 km/h.

Číslo měření	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Průměr
Naměřený čas útočníka [s]	2,75	2,9	2,91	2,67	2,6	2,81	2,75	2,59	2,71	2,85	2,754
Naměřený čas obránce [s]	1,49	1,32	1,35	1,5	1,27	1,31	1,3	1,45	1,39	1,37	1,375

Tab. 2. Časy útočníka a obránce pro obranu s krátkou palnou zbraní [vlastní zdroj]

Z výše uvedených časů vyplývá, že na 15 metrů útočník, i při jeho nejrychlejším čase, nedokáže zkrátit vzdálenost na méně než 6,5 metru. U každé z měřených hodnot obránce v tabulce bylo podstatné to, že obránce před výstřelem zamířil. Při instinktivní střelbě, byl průměrný čas 1,13 vteřiny, tedy o čtvrt vteřiny kratší než u mířené střelby. Z průměrné rychlosti útočníka by tedy znamenalo, že obránce útočníka zasáhne za pomoci instinktivní střelby na vzdálenost 8,8 metru.

Obr. 37. 4 kroky použití krátké palné zbraně [vlastní zdroj]

Z měření tedy vyplývá, že pokud útočník zahájí útok (rozeběhne se proti obránci s úmyslem mu ublížit) z 15 metrů, urazí 7,5 metru, než ho obránce přesně zasáhne. To znamená, že minimální vzdálenost, ze které se může útočník rozeběhnout a zaútočit na obránce, aby obránce mohl využít mířené střelby je 13,5 metru, přičemž útočník bude zasažen na vzdálenosti 6 metrů od obránce. Pokud by vzdálenost začátku útoku byla kratší (méně jak 13,5 metru), obránce by musel využít instinktivní střelby, čímž by ohrozil své okolí, protože by nedokázal natolik ovlivnit místo zásahu, což bylo také ověřeno měřením. Díky tomu byla také stanovena vzdálenost, kde byla využita instinktivní střelba. Místo zásahu je důležité hlavně kvůli průstřelu a jeho postterminální balistice, což by mohlo při neúspěchu ublížit někomu jinému. Obránce totiž není na takové úrovni, aby dokázal přesně instinktivně střílet. Při přítomnosti všech negativních vlivů, jako jsou strach a stres je možné určit mez, která rozděluje mířenou a instinktivní střelbu. Tato mez se při měření vždy pohybovala v rozmezí 5,5 až 6 metrů. Řešením situace, kdy je útočník blíže, než 13 metrů je tedy technika beze zbraně nebo použití obranného prostředku.

Pokud útočník bude útočit z dálky větší než 15 metrů, bude se vzdálenost, na kterou obránce vystřelí, přímo úměrně zvětšovat. Zbraň při tomto měření byla ve stavu připravena (zásobník ve zbrani a náboj v nábojové komoře) a zajištěna. Obránce tedy jen vytáhl pistoli, odjistil ji, namířil a vedl palbu.

5.2.2 Obrana s použitím teleskopického obušku

Obrana teleskopickým obuškem není tak náročná, jako je mířená střelba s krátkou palnou zbraní nebo využívání obranné techniky. Stejně jako u pistole však není v případě napadení obušek hned k dispozici, ale je potřeba udělat několik kroků k jeho použití. Rozepnout pouzdro, ve kterém je uložen, vytáhnout a švihem roztáhnout (rozvinout). Taková akce zabírá čas a je potřeba počítat s tím, že teleskopický obušek, byť silnější prostředek v ruce obránce, není vždy účinnější než útočnickův útok.

Obr. 38. Teleskopický obušek může mít i odstrašující efekt [vlastní zdroj]

Při vynechání jednoho z kroků vedoucích k použití teleskopického obušku, a sice jeho roztažení, může obránce obušek používat neroztažený. Zkrátí se tak sice dosah obušku, ale úder kovovým obuškem je silnější než úder pěstí, jednak kvůli tvrdosti materiálu a kvůli úderové ploše. Teleskopický obušek lze použít i stranou rukojetě, když je roztažený. Jelikož se ale jedná o pokročilejší techniku, obránce ji využívat nebude. Stejně tak obranu neroztaženým teleskopem. Primárně se teleskopický obušek používá roztažený a je měřena jen taková situace.

Jak již bylo zmíněno v kapitole 4, při silném úderu do hlavy může vést takový zásah ke smrti zasaženého. V případě útočnicka beze zbraně však není nutné jej zabít. Efektivně vedené zásahy na místa jako jsou končetiny, klouby, klíční kosti nebo hýždě jsou natolik bolestivé, že útočník není často po jednom zásahu pokračovat v útoku. Samozřejmě je-li útočník ozbrojen, je bezpochyby zásadní mířit na vitální zóny jako krk nebo hlava. Odhodlaný útočník by se jistě nenechal zastavit jedním úderem, ze kterého by si sice odnesl zlomeninu vřetenní nebo loketní kosti, ale mohl by dál pokračovat v útoku. Při neroztaženém obušku

nebo při používání strany rukojetě, je na místě zasahovat hlavu, krk, břicho a klíční kosti, jelikož švih a dráha této strany obušku nemá takovou sílu, jako primární úderová část.

Obr. 39. Obrana pomocí neroztaženého obušku [vlastní zdroj]

Teleskopem je možné zasáhnout útočníka na vzdálenost od 80 do 120 centimetrů podle místa, na které obránce míří. Nejzazší je možnost vedení úderu na klíční kost nebo rameno. Tento úder je veden z vrchu a obránce je schopen eliminovat útočníka na mez zásahu, kdy útočník, aby z této vzdálenosti mohl vést úder rukou, si musí nakročit. Nejkratší vzdálenost je 80 centimetrů, přičemž tento úder je vedený na dolní končetinu útočníka. Nevýhody tohoto úderu jsou, že obránce při výšce 185 centimetrů se musí mírně naklonit dopředu, aby útočníka do nohy zasáhl, a zároveň útočník na 80 centimetrů může pohodlně udeřit na obličej obránce. Obránce tak může přijít k fyzické újmě.

Obr. 40. Zásah dolní končetiny [vlastní zdroj]

Pokud je minimální vzdálenost pro použití krátké palné zbraně 13,5 metru, byla tato délka vyhodnocena jako vzdálenost, ze které útočník začne útok pro měření, na jakou vzdálenost je vhodný teleskopický obušek. Tato vzdálenost se po opakovaném měření projevila jako dostatečná.

Číslo měření	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Průměr
Naměřený čas útočníka [s]	2,38	2,41	2,38	2,49	2,61	2,7	2,58	2,36	2,51	2,69	2,511
Naměřený čas obránce [s]	1,51	1,37	1,48	1,5	1,58	1,39	1,45	1,55	1,61	1,58	1,502

Tab. 3 Časy útočníka a obránce pro obranu s teleskopickým obuškem [vlastní zdroj]

V tabulce výše byl změřen čas útočníka, za který urazil 13,5 metru a čas obránce, za který vytáhne teleskopický obušek a bude schopen jej použít. Jak je patrné z průměrných hodnot, obránce měl ještě vteřinovou rezervu, než se útočník dostal na jeho úroveň. Vzdálenost 9 metrů byla ta, na kterou obránce stihl vytáhnout obušek a bezprostředně po jeho vytažení zasáhnout útočníka, a to i po sérii opakovaného měření. Útočník za průměrný čas 1,502 vteřiny urazil 8 metrů a obránce jej tak na vzdálenost 1 metru mohl zasáhnout do paže. Tímto byla stanovena minimální vzdálenost útočníka od obránce, na kterou je obránce schopen efektivně použít při obraně teleskopický obušek. Maximální vzdálenost útočníka není podstatná, protože v tomto případě je roztažený teleskopický obušek použitelný od 80 – 120 centimetrů.

Obr. 41. Zásah útočníka na 100 centimetrů [vlastní zdroj]

Na vzdálenost kratší než 9 metrů by obránce mohl použít teleskopický obušek, ale za podmínek, že ho neroztáhne a bude ho používat složený. Taky by mohl odrazit obrannou technikou, čímž by získal čas a mohl si tak přichystat obušek. Cílem však bylo najít vzdálenost, na kterou je reálné se ubránit roztaženým teleskopickým obuškem, nikoliv alternativu co dělat, když bude tato vzdálenost překonána.

Lze kvalifikovaně konstatovat, že pokud by útočník útočil z mnohem větší dálky, například 20 metrů, tak akce obránce, při které by si přichystal obušek, by mohla mít natolik odstrašující efekt, že by mohlo být od útoku upuštěno. Útočník by měl totiž podstatně více času si útok rozmyslet, protože obránce by byl ve značné výhodě.

5.2.3 Obrana s použitím techniky

Vzhledem k tomu, že obránce má široké možnosti při obraně beze zbraně, může tak upravovat techniku individuálně podle vzdálenosti útočníka. Obecně však platí, že čím je útočník blíže, tím účinnější a rychlejší obrana musí být. Pokud útočník vede útok z takové dálky, že obránce má dost času zareagovat, není důvod mu napadat oční bulbu, jako by tomu bylo v případě, že je útočník natolik blízko, že není možné použít jinou, než takto drastickou techniku.

Vycvičený obránce, díky tomu, že dokáže předvídat situaci, zaujme v případě konfliktu minimálně diskrétní bojový postoj. Ví totiž, že použití teleskopického obušku nebo krátké palné zbraně by bylo buď zcela zjevně nepřiměřené, nebo ani on sám by nedokázal správně zareagovat, jelikož je útočník natolik blízko, že použití těchto prostředků není reálné. Obránce v tomto případě s průměrným výcvikem zná techniky, nicméně se začíná bránit později než útočník, tím pádem neumí zaujmout bojový postoj před tím, než vykonává samotnou techniku.

Mez zásahu, kterou definoval JUDr. Náchodský a stanovil ji na 120 centimetrů, byla pro měření této části zásadní. Při útoku, který byl veden z větší vzdálenosti, než je mez zásahu, byl obránce ve všech případech schopen útočníka odrazit zastavovacím kopem. Obránce tak nemusel využít ani diskrétního bojového postoje, aby si při ohrožení mohl krýt hlavu, jelikož zasáhnul útočníka dříve, než měl útočník možnost jej udeřit rukou.

Obr. 42. Účinná obrana zastavovacím kopem [vlastní zdroj]

Technika funguje tak, že obránce vykopne silnější nohou vpřed a celou plochou chodidla zasahuje útočnicka do oblasti břicha nebo oblasti mečovitého výběžku. Rozhodně je možné takto útočnicka zasáhnout i na obličej, což by mělo jistě větší účinek, nicméně je to technika vhodnější spíše do zápasového ringu a zároveň je obtížnost provedení rapidně vyšší.

Tím, že obránce bude používat dolní končetiny pro obranu a ne horní, zamezí jakémukoliv úderu ze strany útočnicka. Nohy mají zpravidla delší dosah než ruce, proto je jistě velmi vhodné takových kopů využít, pokud bude útočnick ozbrojen například nožem. Není tak v zájmu obránce, aby se k němu útočnick vůbec přiblížil.

Při použití horních končetin už je zapotřebí blokování útočnickova úderu, protože útočnick již překonal mez zásahu a je schopen nekrytého obránce zasáhnout za pomoci jednoho kroku spojeného s úderem. Po zrušení akce útočnicka přechází obránce do protiútoku a je schopen zasáhnout útočnicka úderem. Obránce blokuje úder zrcadlovou rukou, kterou útočnick vede úder. Po odvrácení tohoto útoku obránce přechází do ofenzívy a zasahuje útočnicka do obličeje, přičemž nejvhodnější místa jsou brada a nos. Lze také použít zmíněné nekvalifikované obranné techniky jako vražení prstů do očí.

Obr. 43. Po překonání meze zásahu obránce blokuje úder a vede protiútok [vlastní zdroj]

Tato vzdálenost, na kterou obránce reagoval na útok, byla nejkratší možná vzdálenost, na niž je možné se bránit bez toho, aby se obránce pohyboval. Pokud totiž útok začne ze vzdálenosti kratší, než je mez zásahu, průměrně vycvičený obránce reagující až na útočnickou akci nebude schopen reagovat, jako je tomu na Obr. 44.

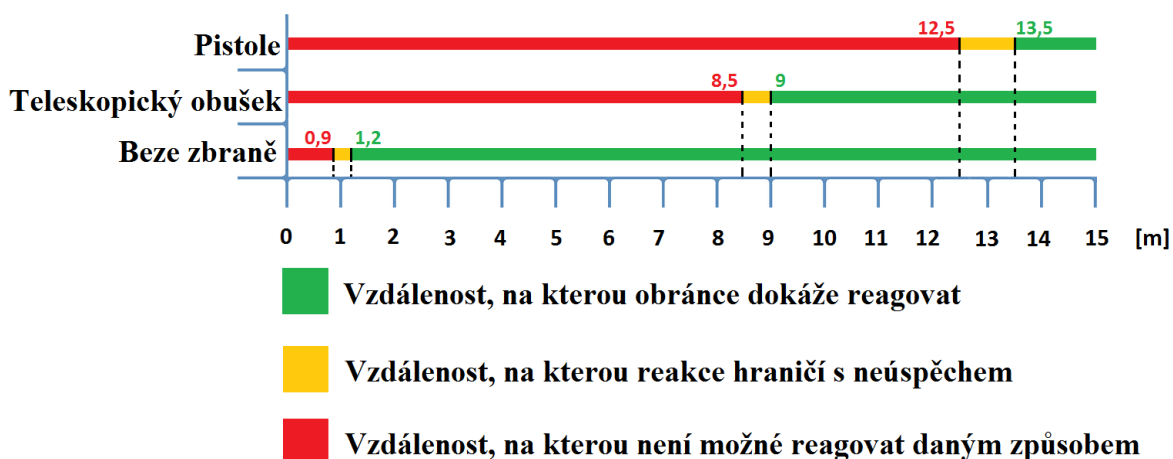
Obr. 44. Obránce není schopen odvrátit útok [vlastní zdroj]

Existuje jistě možnost úhybů, jako je záklon nebo skrčení, které obránce může provést, aniž by se pohyboval, nicméně při takových úhybných manévrech při průměrném výcviku obránce často může ztratit stabilitu nebo orientaci. Na tuto střední vzdálenost (60 – 120, viz kapitola 4) stejně tak na bezprostřední vzdálenost (kratší než 60 cm) není obránce schopen se bránit při dodržení podmínek této diplomové práce. Tedy že obránce se nezačne bránit dříve, než začne útok a že se obránce při obraně nesmí pohybovat.

Správně a účinně tedy lze zareagovat pouze na útoky, které začaly ze vzdálenosti stejné nebo větší než 120 centimetrů. Ať už při použití horních či dolních končetin, na tuto vzdálenost při vedení protiútoky nehraje čas až tak zásadní roli. Pokud by totiž útočník okamžitě dokázal vyvinout rychlost, jak bylo naměřeno při použití zbraně tak by dokázal urazit 1,6 metru za 0,3 vteřiny, což je čas zvednutí nohy od země a kopnutí útočníka. Znamenalo by tak, že minimální vzdálenost, kdy je obránce schopen reagovat, je 2,8 metru. Je však fyzicky nemožné aby člověk ihned dokázal vyvinout takovou rychlost a proto, i když se útočník rozeběhne ze vzdálenosti 150 centimetrů, tak než stihne nabrat nějakou rychlost, obránce ho již dávno zasáhne zastavovacím kopem. Z toho důvodu zde nehraje čas v případě obrany beze zbraně téměř žádnou roli, mnohem zásadnější je vliv vzdálenosti.

5.3 Časová osa

Časy, které byly změřeny v části 5.2, jsou uvedeny v grafickém znázornění níže. Na grafu jsou znázorněny vzdálenosti, na které je možné správně reagovat, kde obrana už může být neúspěšná a vzdálenost, na kterou je obrana daným způsobem reálně nemožná, v případě průměrně vycvičeného obránce. Je patrné, že u pistole část znázorněná oranžově, tedy část, kdy obrana nemusí být efektivní, je nejdelší a u obranné techniky je nejkratší. Důvodem uvedení těchto vzdáleností označené oranžovou barvou, je nastínění situace v případech použití pistole, kdy je něco ovlivnitelné (rychlost vytažení, rychlost zamíření, rychlost útočníka, stav útočníka apod.), kdežto bez nějakého technického prostředku je obránce nucen řešit napadení na velmi krátkou vzdálenost oproti pistoli. Vzdálenost má tedy v tomto případě nesmírný vliv na správné řešení situace natolik, že rozhodují centimetry.

Obr. 45. Časové osy [vlastní zdroj]

5.4 Okolnosti

Okolnosti zvolené v této diplomové práci byly stanoveny jako základní. Tedy že obránce očekává útok a je nějakým způsobem připravený, nemá nic v ruce a ví, jak má reagovat. Každá další okolnost (plné ruce, nedostatečná pozornost, nepřipravenost) nebo podmínka (více útočníků, ozbrojený útočník) ztěžuje situaci a prodlužuje dobu na přípravu zbraně, obranného prostředku nebo těla.

Všechny takové situace je potřeba dostávat „pod kůži“, připravovat se na ně tréninkem ale i dostáváním se do takových situací, protože ne vše je možné nasimulovat a reálné situace jsou více stresující než při výcviku. Výcvikem a duševní otesaností se tak zkracuje doba přemýšlení (zmrznutí, viz podkapitola 4.3) a obránce je tak schopen jednat automaticky podle nacvičené činnosti s úpravami, jaké si situace vyžaduje. Pokud bude tedy obránce velmi vycvičený, nebude vzdálenost hrát téměř žádnou roli, protože si bude moci dovolit reagovat jinak než průměrně vycvičený obránce.

Jak už bylo zmíněno, útočník nemusí být vždy neozbrojený, tím se také úplně mění situace. Může být velmi zkušený, dokáže předpokládat obránčovy kroky a podle toho tak jednat. Z toho tedy vyplývá, že je důležité, aby obránce měl zkušenosti z řešením fyzických konfliktů a mohl tak řešit situace individuálně, protože konflikty jsou různé.

Dílčí závěr

Je podstatné zmínit, že změřené výsledky byly demonstrovány v klidných podmínkách. Tedy takových, že obránci reálně nebezpečí a nemusel jednat pod fyzickým či psychickým tlakem. Zároveň věděl, že bude napaden, byť čekal na zahájení útoku, aby se

sám mohl bránit. Do měření rychlosti obranné situace nepatří jen faktický čas, čas je vyjádřený i vzdáleností útočnicka (může být blíž, ale může být pomalý, opilý a je tedy reálně se vůči takovému útočnickovi bránit i na kratší vzdálenost efektivně, než by tomu bylo u střízlivého útočnicka). Dále do časové sféry patří úroveň vycvičení obránce, jak rychle dokáže reagovat. Na obránce působí stres, strach a vrozené dispozice. Lze tak kvalifikovaně předpokládat, že čas bude delší, že obránce bude potřebovat více času na obranu. Vzdálenost, kterou útočník urazí za určený čas a na jakou vzdálenost bude schopen zaútočit, také souvisí s jeho fyzickými proporcemi. Neznamená to tedy, že je možné zvolit univerzální metodu, takže ohrožení lidé musí takové situace řešit individuálně. Na některého útočnicka stačí zvýšit hlas nebo už vytažení samotné krátké palné zbraně, či teleskopického obušku bude mít za následek, že útočník upustí od útoku.

Vzdálenosti, na které je možné reálně správně zareagovat, jsou 13,5 metrů u pistole, 9 metrů u teleskopického obušku a 120 centimetrů u techniky.

ZÁVĚR

První kapitola diplomové práce shrnovala nejpodstatnější terminologii. Ta vysvětluje základní pojmy, které se týkají profesní obrany. Bylo zde specifikováno, kdo používá profesní obranu, jaký personál by bylo účinné dosazovat na vedoucí pozice v soukromých bezpečnostních službách a jaké zákony se vztahují na činnost pracovníků v PKB při vykonávání jejich práce. Pro pracovníky SBS platí stejné zákony, jako pro běžné obyvatele České republiky, a oproti vojákům či policistům, kteří také vykonávají profesní obranu, nemají žádné větší pravomoci.

Ve druhé kapitole teoretické části bylo stěžejní vyjasnit, jaké druhy útoku se vyskytují v PKB. Útoky se můžou dělit podle místa výskytu omamných látek či podle lokality nebo podle hlediska vzdálenosti na útoky z dálky a z blízka. V odlišném prostředí dochází k odlišným útokům na členy SBS nebo okolní lidi. Také bylo vyhodnoceno, že člověk pod vlivem omamných látek bude reagovat jinak než střizlivý člověk, a to jak samotným řešením situace tak může mít zpožděné reakce na bolestivé podněty, které mu můžou být způsobeny vlivem profesní obrany. V kapitole jsou jmenovány hrozby a rizika při vykonávání profesní obrany, zahrnující ohrožení života, zdraví ale také například hrozba z trestního stíhání.

Úvodní kapitola v praktické části se už zabývá analýzou samotného problému vzdálenosti a času. Tyto dva vlivy jsou však doprovázeny řadou dalších faktorů, jako jsou znalosti útočnicka, prostředí, prostředky, které obránce nebo útočnick mají k dispozici nebo jaký útočnick zvolí útok a spousta dalších. V části, která se zabývala taktickými možnostmi obránce, byly vybrány univerzální metody pro řešení reálných situací i pokud útočnick bude ozbrojen. Důležitým závěrem tedy je, že vhodnou obranou proti ozbrojenému útočnickovi je přesunutí výhody na stranu obránce, a sice volba účinnějšího prostředku nebo působení z takové vzdálenosti, ze které útočnickova zbraň při průměrném výcviku nebude účinná. Jsou zde rozebrány volby uložení zbraní a obranných prostředků, které společně s jejich manipulací představují základ pro účinnou a dostatečně rychle provedenou obranu.

V předposlední kapitole byla zpracována podstatná část pro výsledek práce, a to vhodné zbraně, obranné prostředky a techniky pro správné provedení obrany. Zatím neexistuje účinnější zbraň pro obranu, než krátká palná zbraň. Z toho důvodu byla zvolena pistole jako představitel vhodné zbraně, teleskopický obušek jako obranný prostředek a údery a kopy pro obranu pomocí techniky. Jelikož se však obránce nezačne bránit dřív, než začne útok, vhodný prostředek musí určit, až po vyhodnocení svých časových a distančních možnostech.

Z kapitoly vyplývá, že po překonání určité vzdálenosti již není pro průměrně vycvičeného obránce, který se nedokáže takticky pohybovat, možné, aby efektivně zastavil útok.

V poslední kapitole je výstupem série měření, která jasně stanovuje vhodnou volbu obrany, jestli pomocí zbraně, obranného prostředku nebo techniky vzhledem ke vzdálenosti útočníka od obránce. Po překonání změřených vzdáleností by se průměrně vycvičený obránce nedokázal efektivně bránit, nebo v případě zbraně, by nedokázal kontrolovat svoji střelbu a to by mohlo mít nepříznivé účinky na okolí.

Při řešení reálných situací působí na obránce spousta vlivů, nikoliv jen vzdálenost a čas. Stres, vycvičení, vlohy, strach. Všechny tyto faktory na obránce v náročných situacích v profesní obraně působí a při tréninku je velmi obtížné, téměř nemožné, takové situace simulovat. Výsledky diplomové práce jsou demonstrovány v klidných podmínkách, obránci nehrozilo žádné nebezpečí, nebyl na něj vyvíjen psychický ani fyzický tlak, věděl, jakým způsobem útočník zaútočí. V reálných situacích je tomu přesně naopak, obránce je pod tlakem, ve spoustě případů musí bránit ještě někoho jiného, nejde tedy pouze o obranu jeho samotného a nelze vyloučit, že může jít obránci také o život. Lze tak kvalifikovaně předpokládat, že čas bude delší, že obránce bude potřebovat více času na obranu. Do měření obranné situace tak nepatří jen faktický čas. Čas je vyjádřený tím, jak daleko je útočník, ten může být také ovlivněn spoustou faktorů, od opilosti, rychlosti nebo zkušeností. Není tedy dogma, že tak, jak to bylo změřeno, to bude fungovat vždy, že vzdálenosti, na které obránce nedokázal již použít pistoli, nedokáže nikdy. Výcvikem, který obránce posune na vyšší úroveň a s vlivem faktorů působících na útočníka, nemusí pro obránce hrát vzdálenost téměř žádnou roli, protože dokáže efektivně eliminovat útočníka téměř z každé vzdálenosti. A to hlavně kvůli tomu, že neudělá takovou taktickou chybu, která by útočníkovi poskytla výhodu.

Když by byly podmínky změněny, že obránce se může pohybovat, zasloužilo by si to další šetření, protože při pohybu obránce se jeho možnosti a podmínky mění. Může využít prostředky jiným než zmíněným způsobem a taky je schopen reagovat na mnohem kratší vzdálenosti.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] ADAMS, Ronald J. *Jak přežít v betonové džungli: (Street Survival)*. Praha: Armex, 2001, 357 s. ISBN 80-862-4419-9.
- [2] ČESKÁ REPUBLIKA. Předpis č. 40/2009 Sb.: Zákon trestní zákoník. In: 40/2009. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2009, 11/2009, s. 159.
- [3] BY ANDREW F. BRANCA. *The law of self defense: the indispensable guide for the armed citizen*. 2nd ed. Maynard MA: Law of Self Defense, 2013. ISBN 978-098-8867-703.
- [4] NÁCHODSKÝ, Zdeněk. *Nebojte se bránit*. Praha: Armex, 2006, 336 s. ISBN 80-867-9543-8.
- [5] NASH, David. *Understanding the use of handguns for self-defense*. 1. Flushing, NY: Looseleaf Law Publications, 2011, 142 s. ISBN 16-088-5025-0.
- [6] KAMENÍK, Jiří a František BRABEC. *Komerční bezpečnost: soukromá bezpečnostní činnost detektivních kanceláří a bezpečnostních agentur*. Praha: ASPI, 2007, 338 s. ISBN 978-807-3573-096.
- [7] MALÁNÍK, Zdeněk a Jiří SVOBODA. Profesionální obrana a právo v PKB. LUKÁŠ, Luděk. *Bezpečnostní technologie, systémy a management IV: Teorie a praxe ochrany majetku a fyzické bezpečnosti*. Zlín: Radim Bačuvčík - VeRBuM, 2014, 227 - 237. ISBN 978-80-87500-57-6.
- [8] MALÁNÍK, Zdeněk. Problematika profesionální obrany pracovníků PKB. In: *Bezpečnostní technologie, systémy a management 2007: Mezinárodní konference*. 1. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2007, s. 7. ISBN 978-80-7318-606-7.
- [9] MALÁNÍK, Zdeněk. Palná zbraň a bezpečnost. JURÍČEK, Ludvík a Zdeněk MALÁNÍK. *Speciální tělesná příprava 3: Ranivá balistika a její aplikace* [online]. 2014. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2014, 131 - 141 [cit. 2014]. ISBN 978 - 80 - 7454 - 419 - 4. Dostupné z: www.fai.utb.cz
- [10] MALÁNÍK, Zdeněk. Lidská bezpečnost. LUKÁŠ, Luděk a kolektiv. *Teorie bezpečnosti I: Teorie a praxe ochrany majetku a fyzické bezpečnosti*. Zlín: Radim Bačuvčík - VeRBuM, 2017, 145 - 154. ISBN 978-80-87500-89-7.

- [11] Zbraně Ostrava. <https://www.zbraneostrava.cz/> [online]. Ostrava: www.eshop-rychle.cz, 2010 [cit. 2018-05-07]. Dostupné z: <https://www.zbraneostrava.cz/zbrane/eshop/1-1-ZBRANE/2-2-PISTOLE>
- [12] Glock comparison. Officer [online]. 1233 Janesville Ave, Fort Atkinson, WISCONSIN 53538: Southcomm Business Media, 1996, 07-15-2010, 02:35 PM [cit. 2018-05-07]. Dostupné z: <https://forum.officer.com/forum/equipment-tactical/firearms/153633-glock-17-vs-glock-19>
- [13] POLICEJNÍ TONFA KOMPLETNÍ (+ ZÁVĚS TR-02) POLYKARBONÁT. Tegus s.r.o. [online]. Mladá Boleslav: Pub-Me webdesign, 2014 [cit. 2018-05-07]. Dostupné z: <https://www.tegus.cz/policejni-tonfa-kompletni-zaves-tr-02-polykarbonat>
- [14] TELESKOPICKÝ OBUŠEK KALENÝ ČERNÝ 18". Tegus s.r.o. [online]. Mladá Boleslav: Pub-Me webdesign, 2014 [cit. 2018-05-07]. Dostupné z: <https://www.tegus.cz/teleskopicky-obusek-kaleny-cerny-18>
- [15] Cevinee Tactical Kubotan Survive Keychain for Women Ladies and Girls. Amazon [online]. Seattle: Amazon.com, 1996 [cit. 2018-05-07]. Dostupné z: <https://www.amazon.com/Cevinee-Tactical-Kubotan-Survive-Keychain/dp/B01IVNJVAW>
- [16] Amber Rudd authorises more powerful Tasers for police. The Guardian [online]. London, United Kingdom: The Guardian, 2013 [cit. 2018-05-07]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2017/mar/02/amber-rudd-authorises-more-powerful-tasers-for-police>
- [17] Contractor Life: What's it like working in Iraq?. Spec Ops Magazine [online]. Newark, NJ United States: Spec Ops Magazine, 2017 [cit. 2018-05-07]. Dostupné z: <https://special-ops.org/pmc/contractor-life-whats-like-working-iraq/>
- [18] Fast concealed carry draw (appendix carry). YouTube [online]. San Bruno, California, United States: Alphabet, 2005, Publikováno 8. 3. 2017 [cit. 2018-05-07]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=07-huLbJ25Y>
- [19] Graystone Belly Band Holster. Concealed Carry Gun Holster [online]. Rochelle Park, NJ 07662 USA, 2017 [cit. 2018-05-07]. Dostupné z: <https://concealed-carrygunholster.com/product/graystone-belly-band-holster-for-concealed-carry->

- black-fits-gun-smith-and-wesson-bodyguard-glock-19-to-p238-ruger-lcp-and-similar-sized-guns-iwb-ccw-for-men-and-women-small-31-34/
- [20] MENS CONCEALED CARRY COOLUX MESH V-NECK TEE. Glock Store [online]. San Diego CA 92111: Glock Ges.m.b.H., 2017 [cit. 2018-05-07]. Dostupné z: <http://www.glockstore.com/Mens-Concealment-V-Neck-Coolux-Shirt>
- [21] Soukromé bezpečnostní služby v ČR nejsou schopny vstřebat vysloužilé vojáky a policisty. Ale mohly by.... Ozbrojené složky [online]. Praha: Plugo, 2013 [cit. 2018-05-07]. Dostupné z: <http://www.ozbrojeneslozky.cz/clanek/soukrome-bezpecnostni-sluzby-v-cr-nejsou-schopny-vstrebat-vyslouzile-vojaky-a-policisty-ale-mohly-by>
- [22] FIEDLEROVÁ, Tereza. Profesionální obrana z pohledu trestního zákoníku. Zlín, 2015. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně.
- [23] Nutná obrana I. - útok. Jurištic [online]. Praha: Spolek JURISTIC, 1999 [cit. 2018-05-07]. Dostupné z: <http://trestni.juristic.cz/45620/clanek/trest3.html>
- [24] Nutná obrana I. - útok. LEX - sdružení na ochranu práv majitelů zbraní [online]. Praha 4: LEX, 1999 [cit. 2018-05-07]. Dostupné z: <http://trestni.juristic.cz/45620/clanek/trest3.html> [25]
- [25] KADLEČEK, Petr. Problematika obranných prostředků v průmyslu komerční bezpečnosti. Zlín, 2012. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně.
- [26] Zákon o zbraních předpis č. 119/2002 Sb. Zbraně kvalitně [online]. Praha: CZECHNOLOGY, 2005 [cit. 2018-05-07]. Dostupné z: <https://zbranekvalitne.cz/legislativa/119/2002#p29>
- [28] RUIBAROVÁ, Soňa. Agresivita dětí a mládeže mladšího školního věku. České Budějovice, 2012. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích.
- [29] Návrh zákona o soukromé bezpečnostní činnosti. Ministerstvo vnitra České Republiky [online]. Praha 7: Ministerstvo vnitra, 2009 [cit. 2018-05-07]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/navrh-zakona-o-soukrome-bezpecnostni-cinnosti.aspx>
- [30] USBS : Požadujeme přijetí zákona o soukromé bezpečnostní činnosti. Security Magazín [online]. Heinemannova 2695/6, Praha 6: © Security Media, 2014 [cit.

- 2018-05-07]. Dostupné z: <https://www.securitymagazin.cz/zpravy/-1404049749.html>
- [31] Úmrtí při výkonu služby v roce 2016. Policie České Republiky [online]. Praha 7: Ministerstvo vnitra, 2011 [cit. 2018-05-07]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/umrti-pri-vykonu-sluzby-v-roce-2016.aspx>
- [32] ROZHOVOR: Povolání kontraktor. Armádní noviny [online]. Štáblovice 155: PROFIWEBIK.CZ, 2011 [cit. 2018-05-07]. Dostupné z: <http://www.armadnino-viny.cz/rozhovor-jak-se-stat-kontraktorem3f.html>
- [33] Trestné činy související s drogami. Epravo [online]. Praha 1: EPRAVO.CZ, 1999 [cit. 2018-05-07]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/trestne-ciny-souvisejici-s-drogami-15570.html>
- [34] Kontakt a komunikace s osobou pod vlivem drogy, návykové látky. RVP: Metodický portál inspirace a zkušenosti učitelů [online]. Praha 10: rvp.cz, 2012 [cit. 2018-05-07]. Dostupné z: http://wiki.rvp.cz/Knihovna/Ruzne/Kontakt_a_komunikace_s_osobou_pod_vlivem_drogy,_n%C3%A1vykov%C3%A9_l%C3%A1tky
- [35] GAZDÍK, Jan. Šéf URNA: Nemůžeme být všude. Lidé nejsou ovce, mají mít možnost bránit se střelnou zbraní. Aktuálně.cz [online]. Praha 8: Economia, 1999 [cit. 2018-05-07]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/branit-se-strelnou-brani-lide-by-meli-mit-tu-moznost-nemuzem/r~cbe51888322511e6a3e5002590604f2e/?redirected=1520009974>
- [36] LUKÁŠ, Luděk. Bezpečnostní technologie, systémy a management. Zlín: Radim Bačuvčík - VeRBuM, 2015. ISBN 978-80-87500-19-4.
- [37] What is Your Safe Distance to Engage the Threat: The 21-Foot Rule. USA Carry [online]. Nevada, USA: © 2017 USA Carry, 2007 [cit. 2018-05-07]. Dostupné z: <https://www.usacarry.com/safe-distance-engage-threat-21-foot-rule/>
- [38] Míření při obranné situaci?. Libovicky.cz: Bojuj, abys přežil [online]. SEO, 2007, 2008 [cit. 2018-05-07]. Dostupné z: http://www.obranna-strelba.cz/Mireni-pri-obranne-situaci__s110x136.html
- [39] Když za nás myslí had. Psychologie.cz [online]. Praha 6: Psychologie, 2009, 2012 [cit. 2018-05-07]. Dostupné z: <https://psychologie.cz/kdyz-za-nas-mysli-had/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

PKB	Průmysl komerční bezpečnosti
AČR	Armáda České Republiky
PČR	Policie České Republiky
SBS	Soukromá bezpečnostní služba
G17	Glock 17
G19	Glock 19
G26	Glock 26
VIP	Very Important Person, v překladu velmi důležitá osoba
ČR	Česká Republika
MMA	Mixed martial arts, v překladu smíšená bojová umění

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1. Důvody agresivity a násilí na člověku [10]</i>	21
<i>Obr. 2. Běžná konfliktní situace- výměna názorů a strkání [vlastní zdroj]</i>	27
<i>Obr. 3. Napadení zezadu [vlastní zdroj]</i>	28
<i>Obr. 4. Útok z dálky krátkou palnou zbraní [vlastní zdroj]</i>	28
<i>Obr. 5. CZ 75 B [11]</i>	33
<i>Obr. 6. Alfa DEFENDER 9mm Luger [11]</i>	33
<i>Obr. 7. Glock 19 [11]</i>	33
<i>Obr. 8. Odspodu velikosti standard G17, compact G19 a subcompact G26 [12]</i>	34
<i>Obr. 9. Tonfa policejní [13]</i>	35
<i>Obr. 10. Kalený teleskopický obušek [14]</i>	35
<i>Obr. 11. Kubotan [15]</i>	36
<i>Obr. 12 Taser se dvěma hlavicemi [16]</i>	36
<i>Obr. 13. Rozdíl ve výbavě kontraktora a strážného [17]</i>	37
<i>Obr. 14. Obránce zaujímá bojový postoj [18]</i>	39
<i>Obr. 15. Obránce sahá po zbrani [18]</i>	39
<i>Obr. 16. Obránce vede palbu [18]</i>	40
<i>Obr. 17. Elastický opasek pro skryté nošení [19]</i>	41
<i>Obr. 18. Spodní tričko pro skryté nošení zbraně [20]</i>	41
<i>Obr. 19. Zrušení akce protivníka blokem [vlastní zdroj]</i>	43
<i>Obr. 20. Využití silnějšího technického prostředku pro obranu [vlastní zdroj]</i>	43
<i>Obr. 21. Napadení zrakových vjemů útočnicka [vlastní zdroj]</i>	44
<i>Obr. 22. Ústup před útočnickovým úderem [vlastní zdroj]</i>	45
<i>Obr. 23. Protiútok na krátkou vzdálenost [vlastní zdroj]</i>	45
<i>Obr. 24. Blokování útočnickovy akce – vytáhnutí nože [vlastní zdroj]</i>	46
<i>Obr. 25. Alfa DEFENDER 9mm Luger [vlastní zdroj]</i>	52
<i>Obr. 26. Oblast „I“ kam vést střelbu [vlastní zdroj]</i>	54
<i>Obr. 27. Ideální použití teleskopického obušku s vyznačením primární úderové části [vlastní zdroj]</i>	56
<i>Obr. 28. Zastavovací kop [vlastní zdroj]</i>	57
<i>Obr. 29. Blokování útočnickova úderu [vlastní zdroj]</i>	57
<i>Obr. 30. Protiútok po blokovaném úderu [vlastní zdroj]</i>	58
<i>Obr. 31. Zasažení útočnickových očí [vlastní zdroj]</i>	58

<i>Obr. 32. Blokování útočníka a úder do hlavy [vlastní zdroj]</i>	59
<i>Obr. 33. Obrana na bezprostřední vzdálenost [vlastní zdroj]</i>	60
<i>Obr. 34. Útočník ozbrojený nožem [vlastní zdroj]</i>	61
<i>Obr. 35. Útočník [vlastní zdroj]</i>	67
<i>Obr. 36. Vzdálenost 15 metrů je velmi rychle překonatelná [vlastní zdroj]</i>	68
<i>Obr. 37. 4 kroky použití krátké palné zbraně [vlastní zdroj]</i>	69
<i>Obr. 38. Teleskopický obušek může mít i odstrašující efekt [vlastní zdroj]</i>	70
<i>Obr. 39. Obrana pomocí neroztaženého obušku [vlastní zdroj]</i>	71
<i>Obr. 40. Zásah dolní končetiny [vlastní zdroj]</i>	71
<i>Obr. 41. Zásah útočníka na 100 centimetrů [vlastní zdroj]</i>	72
<i>Obr. 42. Účinná obrana zastavovacím kopem [vlastní zdroj]</i>	74
<i>Obr. 43. Po překonání meze zásahu obránce blokuje úder a vede protiútok [vlastní zdroj]</i>	75
<i>Obr. 44. Obránce není schopen odvrátit útok [vlastní zdroj]</i>	75
<i>Obr. 45. Časové osy [vlastní zdroj]</i>	77

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1. Hrozby osobní bezpečnosti [10]</i>	<i>20</i>
<i>Tab. 2. Časy útočníka a obránce pro obranu s krátkou palnou zbraní [vlastní zdroj]</i>	<i>68</i>
<i>Tab. 3 Časy útočníka a obránce pro obranu s teleskopickým obuškem [vlastní zdroj]</i>	<i>72</i>